Комуністычная партыя (большэвікоў) Беларусі

пролетарыі ўсіх краін, злучайцеся!

ЗВЯЗДА

Орган ЦК і МК КП(б)Б, ЦВК і СНК БССР

№ 221 (5895) | 24 верасня 1937 г., пятніца | ЦАНА 10 КАП.

СЕННЯ У НУМАРЫ:

Перадавы артыкул — Перадкастрычніцкае спаборніцтва калгасаў.
АРТЫКУЛЫ:
А. Сакалоўскі — Нюрнбергскае зборышча падпальшчыкаў вайны — 2 стар.
Ф. Канстанцінаў — Гняздо ворагаў і злачынцаў — 3 стар.
В. З. — У Оршы патураюць буржуазным нацыяналістам — 2 стар.
Праф. М. Нечкіна — А. Н. Радзішчэў—4 стар.
Манёўры часцей Беларускай ваеннай акругі.
Магутны парашутны дэсант. Ліхі эскадрон.
Н. Вішнеўскі — Танкісты. **Р. Фралоў** — малодшы камандзір тав. Папоў — 2 стар.
Прыём народным камісарам абароны СССР маршалам Савецкага Саюза тав. К. Е. Варашылавым замежных ваенных дэлегацый.
Зрабіць бібліятэку сапраўдным ачагом савецкай культуры — з матэрыялаў нарады бібліятэчных работнікаў пры рэдакцыі «Звязды» — 3 стар.
Большэвіцкімі справамі сустрэнем XX гадавіну Кастрычніка — 1 стар.
ЗА РУБЯЖОМ:
Ваенныя дзеянні ў Кітаі: — Шматлікія атакі інтэрвентаў адбіты.—Упартае супраціўленне Кітайскіх атрадаў.—Новая бамбардыроўка Кантона.
На франтах у Іспаніі.
Шайка фашысцкіх дыверсантаў у Францыі.

ПЕРАДКАСТРЫЧНІЦКАЕ СПАБОРНІЦТВА КАЛГАСАЎ

Следам за стаханаўцамі прамысловасці ў сацыялістычнае спаборніцтва на дастойную сустрэчу XX гадавіны Вялікай Кастрычніцкай сацыялістычнай рэвалюцыі ўступае новы атрад працоўных — калгаснікі БССР. Учора мы апублікавалі зварот калгасаў імя Дзержынскага, Лагойскага раёна, і «Чырвоны хлебароб», Гомельскага раёна, да ўсіх калгаснікаў і калгасніц, працоўных сялян і спецыялістаў сельскай гаспадаркі Савецкай Беларусі з заклікам уключыцца ў перадкастрычніцкае спаборніцтва.

Калгасы, і толькі яны, адкрылі працоўнаму сялянству шырокі шлях да заможнага, культурнага жыцця. Калгасная заможнасць — гэта не мара далёкага будучага. Дзесяткі сотняў калгаснікаў ужо зараз дасягнулі заможнага жыцця. Нямала ёсць калгасаў у нашай рэспубліцы, дзе калгаснікі атрымліваюць у гэтым годзе цалкам забяспечаны працадзень. Рост і ўмацаванне калгасаў, рост заможнасці калгаснікаў забяспечаны штодзеннымі клопатамі нашай партыі, савецкага ўрада і асабіста таварыша Сталіна аб калгасным сялянстве.

Шчаслівае жыццё хацелі адабраць у беларускіх сялян польскія шпікі, шкоднікі і дыверсанты. Яны імкнуліся разбурыць калгасы і аддаць калгаснікаў у кабалу памешчыкаў, кулакоў, на разарванне фашыстаў. Каб выклікаць незадаваленне сярод калгаснікаў, яны абрэзвалі прысядзібныя ўчасткі, падрывалі жыццёвы ўзровень калгаснай сям'і.

На сялянскіх землях ствараліся соўгасы. Ворагі адабралі ад сялян лясы, належачыя ім, і забаранялі карыстацца лясными ўгоддзямі, яны накладалі незаконныя падаткі, штрафы, учынялі здзекі з калгаснікаў і аднаасобнікаў.

Гэтыя каты беларускага народа — польскія шпіёны, трацкісцка-бухарынскія і нацыянал-фашысцкія разбойнікі сваім шкодніцтвам нанеслі народнай гаспадарцы Беларусі вялікія страты.

Каб хутчэй ліквідаваць вынікі шкодніцтва, вывесці калгасы на шырокую дарогу заможнага жыцця, трэба выгнаць з калгасаў там-сям прытаіўшыхся паследышаў гэтых бандытаў. Вось чаму члены сельскагаспадарчых арцеляў імя Дзержынскага і «Чырвоны хлебароб», уступаючы ў сацыялістычнае спаборніцтва, перш за ўсё патрабуюць «ачысціць зямлю Савецкай Беларусі ад польскіх шпікаў, шкоднікаў і дыверсантаў, якія пралезлі ў нашы калгасы, соўгасы, МТС і зямельныя органы, і працаваць чэсна».

Толькі сумленная праца паскорыць ліквідацыю вынікаў шкодніцтва ворагаў народа ў сельскай гаспадарцы, дапаможа хутчэй пакрыць страты, нанесеныя шкодніцтвам. Уся справа цяпер у арганізаванай стаханаўскай рабоце ў калгасе, у дакладным выкананні сваіх абавязкаў перад дзяржавай і выкананні вытворчага плана, у паспяховым завяршэнні сельскагаспадарчага года.

Калгаснікі сельскагаспадарчых арцеляў імя Дзержынскага і «Чырвоны хлебароб», заклікаючы калгаснікаў БССР да выканання сваіх абавязкаў перад дзяржавай і паспяховага завяршэння сельскагаспадарчых работ, узялі на сябе канкрэтныя абавязацельствы. На першым плане сярод іх — патрабаванне да сябе: выканаць у тэрмін свае абавязкі перад дзяржавай.

Калгаснікі арцелі імя Дзержынскага абавязаліся да 25 верасня поўнасцю разлічыцца з дзяржавай за пасевы на прысядзібных участках. Да 1 кастрычніка разлічыцца з машынна-трактарнай станцыяй. Да 5 кастрычніка ўбраць з поля бульбу, падняць лён са сцелішчаў к 1 кастрычніка і да 25 кастрычніка разлічыцца з дзяржавай, здаўшы валакно не ніжэй 12 нумара, да 1 лістапада поўнасцю закончыць абмалот, засыпку насенных і страхавых фондаў і канчатковы разлік па працаднях з кожным калгаснікам у паасобку. Да 15 кастрычніка поўнасцю падрыхтаваць памяшканне для зімоўкі жывёлы і забяспечыць яе кармамі.

Калгаснікі сельскагаспадарчай арцелі «Чырвоны хлебароб» абавязаліся да 10 кастрычніка поўнасцю ўбраць бульбу, да 1 кастрычніка высокаякасна, з захаваннем усіх аграномічных правіл, правесці зяблевае ворыва, да 25 верасня закончыць увесь абмалот і засыпаць усе насенныя і страхавыя фонды, да 20 кастрычніка закончыць апрацоўку ільнатрасты і здачу ільну дзяржаве. На выдатна падрыхтаваць зімоўку жывёле і т. д.

Так адказваюць перадавыя калгасы на клопаты партыі і ўрада і асабіста вялікага Сталіна аб беларускім народзе. Няма сумнення ў тым, што пачын перадавікоў падтрымаюць усе калгасы Беларусі. Парукай гэтаму з'яўляецца той жывы водгук, якім сустрэлі калгаснікі Беларусі зварот калгаснікаў сельскагаспадарчых арцеляў імя Дзержынскага і «Чырвоны хлебароб».

У калгасе «Новае жыццё», Барысаўскага раёна, ужо абмяркован гэты зварот. У сваіх выступленнях калгаснікі расказалі аб паспяховым завяршэнні азімай сяўбы, правядзенні другога ўкосу сенажаці, аб выкананні сваіх абавязкаў перад дзяржавай і разам з тым, абавязаліся, сустрэць XX гадавіну Кастрычніка поўным заканчэннем усіх сельскагаспадарчых работ; у бліжэйшыя-ж дні закончыць уборку бульбы, зяблівае ворыва і т. д.

Падобныя водгукі на зварот калгаснікаў сельгасарцелі імя Дзержынскага і «Чырвоны хлебароб» паступаюць у рэдакцыю з многіх іншых калгасаў.

Перадкастрычніцкае спаборніцтва разгортваецца. Справа зараз у тым, каб ініцыятыву перадавых калгасаў падтрымалі партыйныя і савецкія арганізацыі. Яны павінны ўзначаліць сацыялістычнае спаборніцтва, накіраваць увагу ўсіх калгасаў і калгаснікаў на хутчэйшае вырашэнне чарговых гаспадарча-палітычных задач і ўжо цяпер разгарнуць барацьбу за высокі ўраджай будучага года. Сацыялістычнае спаборніцтва калгасаў павінна садзейнічаць лепшаму ўкараненню агратэхнічных мерапрыемстваў у сельскую гаспадарку для павышэння ўраджайнасці калгасных палёў у будучым годзе, павінна садзейнічаць праводзімай зараз падрыхтоўчай рабоце для ўвядзення правільных севазваротаў.

Нельга пакінуць без увагі і аднаасобнікаў. Рыхтуючыся да XX гадавіны Кастрычніка, трэба разгарнуць сярод аднаасобнікаў вялікую палітычную работу. Яшчэ раз трэба растлумачыць аднаасобнікам вялікія ільготы, прадастаўляемыя ім пры ўступленні ў калгасы, дапамагчы аднаасобнікам парваць са сваім мінулым, уступіць у калгасы і стаць, такім чынам, на шлях шчаслівага калгаснага жыцця; падрыхтаваць іх, таксама як і ўсё насельніцтва, да выбараў у Вярхоўны Совет.

У сваім звароце калгаснікі сельскагаспадарчых арцеляў імя Дзержынскага і «Чырвоны хлебароб» кінулі зусім справядлівы дакор машынна-трактарным станцыям і зямельным органам. МТС і зямельныя органы павінны сваёй прыкладнай работай змыць гэты дакор. Іх задача не толькі стаць у рады спаборнічаючых, але заняць у гэтым спаборніцтве кіруючую ролю, паказаць прыклады сапраўднай большэвіцкай работы па расчыстцы сваіх радоў ад трацкісцка-бухарынскіх і нацыянал-фашысцкіх шпіёнаў і дыверсантаў і ліквідацыі вынікаў шкодніцтва ў сельскай гаспадарцы.

Арганізацыя дастойнай сустрэчы XX Кастрычніка — справа найвялікшай палітычнай важнасці. У гэту работу павінны ўключыцца ўсе партыйныя і непартыйныя большэвікі нашай рэспублікі, каб новымі гаспадарчымі і культурнымі перамогамі адзначыць вялікае ўсенароднае свята.

БОЛЬШЭВІЦКІМІ СПРАВАМІ СУСТРЭНЕМ XX ГАДАВІНУ КАСТРЫЧНІКА!

ЗА СУЦЭЛЬНА СТАХАНАЎСКІ ЗАВОД

Наш завод «Ударнік» выканаў план за першае паўгоддзе на 106 проц., за ліпень —на 110 проц., за жнівень—на 113,5 проц. Але ў справе выканання асартымента, завод яшчэ адстае, асабліва па сталовых вагах 20-кілограмных. У нас таксама многа непаладкаў. Трэба прама сказаць, што стаханаўскі рух слаба расце.

З 1 студзеня па 1 верасня павялічылася стаханаўцаў усяго на 19 чал. Начальнік ліцейнага цэха т. Масанін недаацэньвае ролю стаханаўскага руху. У ліцейным цэху брак вельмі павольна зніжаецца. Рамонт абсталявання своечасова не арганізаван. Гэта тармозіць работу стаханаўцаў і рост іх радоў, а кіраўніцтва завода стаханаўскім рухам не кіруе як след.

Мы падтрымалі ініцыятыву стаханаўцаў Масквы і Беларусі аб дастойнай сустрэчы XX гадавіны Вялікай Социялістычнай Кастрычніцкай рэвалюцыі.

Мы бяром абавязацельства: план за 11 месяцаў выканаць да 5 лістапада. Гадавы план выканаць да 1 снежня. Мы гэта абавязацельства выканаем.

Наш калектыў рыхтуецца да пераводу ўсяго завода на стаханаўскія метады работы. У верасні мы ўжо правялі стаханаўскія аднадзёнку і трохдзёнку, праводзім з 20 верасня стаханаўскую пяцідзёнку. План стаханаўскай аднадзёнкі выканан на 175 проц., трохдзёнкі — на 148 проц.

Асобныя стаханаўцы паказваюць высокую прадукцыйнасць працы. Тав. Юндаў дае 234 проц. нормы, Падзерачаў — 200, Навадворская — 216, Файвышаў — 187, Віторская — 200, Буракоў — 215, Мацкевіч — 153, Фрумін — 151, Янковіч—180 проц. Лік стаханаўцаў толькі за 15 дзён верасня вырас на 12 чал. Праведзеная аднадзёнка і трохдзёнка паказваюць, што ў нас вялікія рэзервы і што мы можам штодзённа працаваць лепш.

Я абяцаю выканаць план на 200 проц. і навучыць стаханаўскім метадам тт. Расолька і Красільнікава.

Прымяняючы стаханаўскія метады работы, знішчаючы прычыны, што перашкаджаюць росту стаханаўскага руху, мы дабʼемся новых вытворчых перамог.

АРОНІН.

Г. СКАБЛО—адзін з ініцыятараў стаханаўскага руху ў БССР, рабочы абутковай фабрыкі імя Кагановіча (Менск). Фото Гурвіча (БСФ).

ДВУХСОТНІКІ

Стаханаўцы і ўдарнікі менскай швейнай фабрыкі «8 сакавіка» рыхтуюць дастойную сустрэчу XX гадавіне пролетарскай рэволюцыі. Рабочы калектыў змагаецца за перавыкананне вытворчага плана.

У жніўні брыгада майстра Цаплінскага свой вытворчы план не выконвала. Зараз брыгада дае 106 проц. плана. Брыгада майстра Глітман раней свой план выконвала на 93,8 проц., зараз — на 102,8 проц. Брыгада майстра Кутман свой план выконвала на 73,7 проц., зараз — на 102 проц. У рады перадавых выходзяць брыгады майстроў тт. Жук і Карабок. Першая свой план выконвае на 110 проц., другая — на 112 проц. Якасць прадукцыі —добрая.

У выніку социялістычнага спаборніцтва растуць рады двухсотнікаў. За апошні час сталі двухсотнікамі стаханаўкі тт. Ліўшыц, Галемсон, Гольдзіна і Казлоўская. Стаханаўка т. Лобач сваю норму выконвае на 204,5 проц. Да мінімума зведзены перарабкі.

Падцягваюцца да двухсотнікаў стаханаўкі тт. Ляховіч, Бунемовіч, Зыль і інш., якія сваю норму выконваюць на 180—190 проц.

За 10 дзён верасня фабрычны план выканан на 106 проц.

У гонар Вялікай гадавіны 10 брыгад абавязаліся стаць стаханаўскімі.

У СПАБОРНІЦТВА ЎСТУПАЮЦЬ РАБОТНІКІ ГАНДЛЮ

Днямі ў Лагойску адбылася раённая нарада работнікаў спажыўкааперацыі, прысвечаная пытанню прадкастрычніцкага спаборніцтва.

Загадчыкі сельпо і работнікі прылаўка адзначылі ў сваіх выступленнях дрэнную работу райспажыўсаюза. 8-месячны план таваразвароту і загатовак невыканан. Нічога не зроблена па арганізацыі культурнага гандлю. Ёсць перабоі ў забеспячэнні насельніцтва таварамі шырокага спажывання. Кіраўнікі райспажыўсаюза яшчэ нічога не зрабілі па ліквідацыі вынікаў шкодніцтва ў сістэме спажыўкааперацыі раёна. Соцспаборніцтва сярод работнікаў сельпо зусім слаба разгорнута.

Уключыўшыся ў прадкастрычніцкае спаборніцтва, работнікі сельпо абавязаліся выканаць да XX гадавіны Кастрычніка гадавы план загатовак і 90 проц. плана таваразвароту. У бліжэйшы час адкрыць у раённым цэнтры раймаг і прадмаг, пабудаваць 27 новых магазінаў і ларкоў па сельсаветах і ў раённым цэнтры. У калгасах, дзе няма ларкоў, адкрыць шкафы і наладзіць разносны гандаль, арганізаваць 14 буфетаў па школах. Абавязаць усіх работнікаў прылаўка і загатавіцеляў здаць тэхмінімум.

Нарада выклікае на соцспаборніцтва ўсіх работнікаў спажыўкааперацыі БССР.

СПАБОРНІЦТВА КАЛГАСНІКАЎ

МАГІЛЕЎ. (БЕЛТА). Актыўна ўключаюцца ў прадкастрычніцкае спаборніцтва калгаснікі Магілеўшчыны. Калгаснікі сельгасарцелі імя Сталіна абавязаліся да 1 лістапада закончыць усе сельскагаспадарчыя работы, добра падрыхтавацца да зімы, уцяпліць канюшню, кароўнік, свінарнік.

У калгасе імя Дзімітрава да свята будзе закончана вялікая будаўнічая работа. Калгаснікі заканчваюць пабудову двух канюшань, кароўніка, свінарніка. Да свята будуць таксама гатовы новы клуб і дзіцячы сад.

У кожным калгасным двары да свята засвеціцца лямпка Ільіча. Будуць электрыфікаваны таксама скотны двор і трапальны пункт. Калгаснікі і калгасніцы набываюць да свята прыгожую вопратку.

ПЕРАД СВЯТАМ У СОЎГАСЕ

Актыўна ўключыўся ў соцыялістычнае спаборніцтва за дастойную сустрэчу Кастрычніцкіх свят рабочы калектыў соўгаса імя Леніна (Смалявіцкі раён). Многія рабочыя і работніцы паказваюць узоры высокай прадукцыйнасці працы. Трактарыст —комсамолец Мятліцкі па-ўдарнаму закончыў малацьбу зернавых, зэканоміўшы пры гэтым 300 кілограмаў гаручага. Працуючы цяпер на зяблевым ворыве, Мятліцкі штодзённа выконвае норму на 200 проц. 16 верасня ён выканаў норму на 220 проц. Стаханаўскімі метадамі працуе і трактарыст Мазалеўскі.

Работніцы Франк Ліза, Мазалеўская Соня і іншыя на капанні бульбы 16—17 верасня выконвалі свае нормы на 175 проц. У соўгасе ўжо ўбрана палова плошчы, засеянай бульбай.

Да свята ў соўгасе будуць адрамантаваны кватэры рабочых, ідзе падрыхтоўка да сяточнага вечара.

(БЕЛТА).

ПЕРАВЫКОНВАЮЦЬ НОРМЫ

Ініцыятар стаханаўскага руху ў шакаладным цэху ф-кі «Комунарка» Шапіра Д. выклікала на соцспаборніцтва стаханавак Вайсфельд і Кавалевіч. Апошняя абавязалася даваць прадукцыю на 180 проц. плана пры выключна добрай якасці.

Высокую прадукцыйнасць па ручной глазіроўцы паказваюць стаханаўкі шакаладнага цэха тт. Лютэрман, Ляшчынская. Тав. Лютэрман выконвае норму на 270 процантаў, Ляшчынская — на 260 проц. Стаханаўка Макарэвіч на адліўцы выконвае план на 200—250 проц.

Стаханаўцы Муха і Цэлюк за апошнія дні выконваюць нормы на 203—230 проц.

І. ТОНТАК.

АБ НАЗНАЧЭННІ тав. КІСЯЛЁВА К. В. НАРОДНЫМ КАМІСАРАМ АХОВЫ ЗДАРОЎЯ БССР

ПАСТАНОВА ПРЭЗІДЫУМА ЦЭНТРАЛЬНАГА ВЫКАНАЎЧАГА КАМІТЭТА БССР

Прэзідыум Цэнтральнага Выканаўчага Камітэта БССР **пастанаўляе:**

Назначыць тав. Кісялёва Кузьму Венедзіктавіча народным камісарам аховы здароўя БССР.

Старшыня Цэнтральнага Выканаўчага Камітэта БССР М. СТАКУН.
За сакратара ЦВК БССР—член прэзідыума ЦВК БССР Е. ЖУКОВІЧ.

АБ НАЗНАЧЭННІ тав. СВІНЦОВА А. А. НАРОДНЫМ КАМІСАРАМ СОЎГАСАЎ БССР

ПАСТАНОВА ПРЭЗІДЫУМА ЦЭНТРАЛЬНАГА ВЫКАНАЎЧАГА КАМІТЭТА БССР

Прэзідыум Цэнтральнага Выканаўчага Камітэта БССР **пастанаўляе:**

Назначыць тав. Свінцова Аляксандра Аляксеевіча народным камісарам зернавых і жывёлагадоўчых соўгасаў БССР.

Старшыня Цэнтральнага Выканаўчага Камітэта БССР М. СТАКУН.
За сакратара ЦВК БССР член прэзідыума ЦВК БССР Е. ЖУКОВІЧ.

ПРЫЕМ НАРОДНЫМ КАМІСАРАМ АБАРОНЫ СССР МАРШАЛАМ СОВЕЦКАГА САЮЗА тав. К. Е. ВАРАШЫЛАВЫМ ЗАМЕЖНЫХ ВАЕННЫХ ДЭЛЕГАЦЫЙ

РАЁН МАНЁЎРАЎ, 23 верасня. **(Спецкор БЕЛТА).** Сёння народнаму камісару абароны маршалу Совецкага Саюза тав. К. Е. Варашылаву ч. в. аб. начальніка аддзела замежных зносін НКА камбрыгам тав. Мацейлікам былі прадстаўлены латвійская, літоўская і эстонская ваенныя дэлегацыі, узначальваемыя генераламі Розенштэйн, Пундзявічус і Круус.

Народны камісар абароны гутарыў з дэлегацыямі і падзяліўся ўражаннямі з кіраўнікамі дэлегацый аб ходзе манёўраў і дзеянняў манеўруючых войск БВА.

РАЗДЗЯЛЕННЕ ПАЎНОЧНАЙ ВОБЛАСЦІ НА ВАЛАГОДСКУЮ І АРХАНГЕЛЬСКУЮ ВОБЛАСЦІ

Цэнтральны Выканаўчы Камітэт СССР зацвердзіў пастанову Ўсерасійскага Цэнтральнага Выканаўчага Камітэта аб раздзяленні Паўночнай вобласці на Валагодскую вобласць з цэнтрам у гор. Волагдзе і Архангельскую з цэнтрам у гор. Архангельску.

У склад Валагодскай вобласці вылучаны горад Валагда і 23 раёны Паўночнай вобласці.

НА МАНЕЎРАХ ЧАСЦЕЙ БЕЛАРУСКАЙ ВАЕННАЙ АКРУГІ

МАГУТНЫ ПАРАШУТНЫ ДЭСАНТ

РАЁН МАНЁЎРАЎ, 23 верасня. **(Спецкор БЕЛТА).** Грукат магутных матораў нарастае здалёку. Самалётаў пакуль не відаць. Але іх паяўлення чакаюць з нецярпеннем. Вось з-за няроўнай зубчатай сцяны лесу паказваецца першы сталёвы паветраны дэсант. За ім следуюць дзесяткі самалётаў. Яны плывуць велічна, захоўваючы бездакорнае раўненне. Здаецца, што хуткасць руху невялікая. Але гэта не так.

Самалёт, які ляціць галаўным, заметна зменшыў хуткасць. Караблі, следаваўшыя за флагманскім, зрабілі тое-ж самае.

Ад самалёта адрываецца невялічкая фігурка. Праз міг раскрываецца парашут. Першым скочыў камандзір парашутнага дэсанта. Следам за ім з вышыні 1.000 метраў рынуліся астатнія. Маментальна расчыняюцца парашуты. Спачатку голубам успырхвае выцяжны парашуцік і цягне за сабою купал асноўнага парашута, які, напоўнены паветрам, беражліва патрымлівае парашутыста. Сонца залапіць калыхаючыяся над людзьмі вялікія шаўковыя купалы.

За высадкай дэсанта наглядалі народны камісар абароны маршал Совецкага Саюза тав. Варашылаў, камандуючы войскамі МВА маршал Совецкага Саюза тав. Будзённы, намеснік наркома па ваенна-паветраных сілах камандарм 2-га ранга тав. Алксніс, камандуючы войскамі БВА камандарм 1-га ранга тав. Белоў і член Ваеннага совета БВА армейскі камісар 2-га ранга тав. Мезіс.

Белыя купалы парашутаў пакрываюць амаль усё неба. Здаецца, што на зямлю сыплюцца вялізныя беласнежныя камы.

Раптоўна гледачы нахмурыліся. Яны ўгледзелі, як імкліва пайшоў уніз адзін парашутыст. Аказалася, што ад моцнага рыўка матэрыя парашута трэснула папалам. Але адважны парашутыст не разгубіўся. Ён, хутка перамагаючы супраціўленне паветра, тузануў кальцо другога, запаснага, парашута і добра прызямліўся.

Усё новыя і новыя сотні парашутыстаў спускаюцца на зямлю. Частка з іх мае пры сабе зброю. Вецер калыша адважных юнакоў, перашкаджае іх спуску. Але добра натрэніраваныя байцы і камандзіры ўмела разварочваюцца па ветру. Кожны з іх імкнецца як можна хутчэй вызваліцца ад парашута. Вось прызямліўся комсамолец Гунчэнка. Вецер пацягнуў наперад купал парашута, але Гунчэнка лоўка кіруе стропамі і «гасіць» парашут, які белай птушкай ляжыцца на зямлю. Следам спускаюцца чырвонаармейцы тт. Шаспюк і Агейчык. Хутка аслабаняюцца яны ад парашутаў і бягуць за камандзірам аддзялення тав. Егоравым на зборны пункт.

Здалёку паказваецца новае падраздзяленне. Выдатныя лётчыкі роўнай шарэнгай вядуць баявыя машыны па курсу, паказанаму майстрамі-штурманамі. Дакладна над цэнтрам вялізарнага поля выкідваюцца новыя масы парашутыстаў. Сыны соцыялістычнай радзімы, аўладаўшыя складанай справай парашутызма, гатовы ў патрэбную хвіліну прыстасаваць сваё ўменне для абароны сваёй краіны. Цудоўнае відовішча!

— Малайцы, — задаволены, гаворыць народны камісар. Ён неадрыўна наглядаў за высадкай дэсанта, радасна ўсміхаючыся.

Вецер змяніўся, і групу парашутыстаў панесла на лес. Твар наркома адразу стаў заклапочаным. Вось адзін з парашутыстаў шумна праляцеў над узлескам, нагамі датыкаючыся дрэваў, і ўдала прызямліўся. Твар таварыша Варашылава праясніўся. Ён весела аклікнуў парашутыста:

— Ну як, усё ў парадку?

— Усё ў парадку, таварыш народны камісар абароны СССР,—адказаў баец і пабег за камандзірам.

Праляцелі лёгкія самалёты. З іх таксама прыгалі людзі ў камбінезонах. Парашутны дэсант высаджан. Байцы сабраліся на загадзя намечаных пунктах. Вось да групы, дзе стаіць таварыш Варашылаў, падыходзіць камандзір дэсанта тав. Спірын. Чотка гучыць яго рапарт аб тым, што парашутны дэсант у колькасці 2.200 чалавек з кулямётамі, сродкамі сувязі, боезапасам і харчаваннем удачна высаджан.

— У асноўным прыгнулі добра, — адказаў камандуючы войскамі акругі тав. Белоў.

— Не толькі ў асноўным, але і ў прыватнасці, — заўважыў нарком абароны СССР. — Добра, вельмі добра.

Парашутысты, пастроіўшыся ў баявы парадак, ужо адышлі далёка ад месца пасадкі. Яны прыступілі да выканання пастаўленай перад імі баявой задачы.

ЛІХІ ЭСКАДРОН

Эскадрон чырвонай конніцы праходзіў міма калгаса, які носіць імя слаўнай Чырвонай Арміі. Насустрач байцам вышаў увесь калгас. Ля кожных варот—стол, засланы беласнежнай скацеркай, устаўлены пачастункамі. Эскадрон спыніўся. Калгаснікі на ўпрыгожаных падносах разнасілі яблыкі байцам.

Далей ішлі вялікім алюрам, рыссю. Вечарам, пасля доўгага маршу, падыйшлі да лесу. У гэты час раздаліся магутныя раскаты «ўра». Міма войск праехаў, ветліва махаючы рукой, народны камісар абароны, маршал Совецкага Саюза тав. Варашылаў.

Натхнёныя радаснай сустрэчай з любімым наркомам, байцы рушыліся далей углыб лесу. Разведчыкі данеслі, што ў сасновым бары замаскіраваліся танкі і конніца «праціўніка» — «заходніх».

Паступіў загад—ісці ў атаку.

Гулкім водгуллем раздаўся ўзрыў першага артылерыйскага снарада. Ажылі пералескі і ўзгоркі. Як маланка кінуўся эскадрон на «праціўніка». Вось тут асабліва ярка выявіліся бліскучыя якасці байцоў. Амаль усе яны праявілі карысную ініцыятыву, добра арыентаваліся ў складанай абстаноўцы бою.

Знаходзячыся ў галаўным атрадзе, эскадрон Фядотава першым увязаўся ў бой, даўшы магчымасць разгарнуцца іншым эскадронам. Заблішчэлі востра адточаныя клінкі. Шызы дым ад стрэлаў зліўся з вячэрнім туманам.

На дапамогу паспяшылі прыданыя танкі. Магутным імклівым патокам панесліся баявыя машыны, атакуючы агнявыя пункты «праціўніка». У прарыў кінулася конніца, завяршаючы поспех. За некалькі хвілін яны вывелі са строю 6 танкаў.

У цяжкіх умовах «праціўніку» ўдалося выйсці з бою з вялікімі стратамі.

У ОРШЫ ПАТУРАЮЦЬ БУРЖУАЗНЫМ НАЦЫЯНАЛІСТАМ

У апошнія месяцы ў аршанскіх кіруючых раённых арганізацыях, у педагагічным вучылішчы і ў некаторых школах раёна органамі пралетарскай дыктатуры выкрыты злейшыя ворагі народа — трацкісцка-бухарынскія і нацдэмаўскія агенты фашызма. Выкрыццё буржуазных нацыяналістаў — польскіх шпіёнаў і іх прыхвасняў у Наркомасветы Беларусі, а таксама свае раённыя справы абавязвалі і Аршанскі райком партыі, і іншыя раённыя арганізацыі не на словах, а на справе мабілізаваць сваю пільнасць і больш уважліва прыглядзецца да спраў, што робяцца на фронце школьнага будаўніцтва ў раёне. Гэтага ў Оршы пакуль яшчэ няма.

Пад бокам у раённых арганізацый буржуазныя нацыяналісты распаразаліся да таго, што свае гнусныя справы робяць прама адкрыта і не атрымліваюць бальшавіцкага адпору.

Некалькі год таму назад пад націскам партыйнай і савецкай грамадскасці ў Оршы была адкрыта адзіная на ўвесь горад руская школа. Год ад года працоўныя катэгарычна патрабавалі ад горсовета, райана і іншых раённых арганізацый пашырэння сеткі рускіх школ у Оршы. У гэтым годзе наплыў жадаючых аддаць сваіх дзяцей у рускую школу як і ў мінулыя гады, быў вялікі.

Што-ж робяць загадчык аршанскім райана Шэйніна і былы старшыня горсовета Лабанаў для задаволення патрабаванняў працоўных?

Замест пашырэння рускай школы, яны даюць распараджэнне, накіраванае на яе згортванне. У рускай школе ёсць тры другія класы, па два—трэціх і чацвертых і т. д. У школу зварачаецца больш трохсот бацькоў з просьбаю аб прыёме ў першы клас. І вось пры такім наплыве райана і горсовет даюць распараджэнне адкрыць толькі... адзін першы клас, а ўсіх астатніх дзяцей у прымусовым парадку накіроўваюць у беларускія школы. Наперакор яснай дырэктыве ЦК партыі і СНК СССР аб парадку прыёму дзяцей у школы, у Оршы ствараецца спецыяльная камісія для ўкамплектавання гэтага першага класа. Бацькі дзяцей, якім было адмоўлена ў прыёме ў рускую школу, пачынаюць абіваць парогі райана, горсовета, райвыканкома і райкома партыі, называюць такія дзеянні Шэйнінай яўным шкодніцтвам. Аднак, у Оршы гэтыя справы Шэйнінай і Лабанава нікога не турбуюць. Бачачы беспакаранасць сваіх шкодніцкіх дзеянняў, Шэйніна пайшла яшчэ далей. Літаральна на другі дзень вучэбных заняткаў па яе катэгарычнаму распараджэнню з першага класа рускай школы ўдаляецца рад дзяцей толькі таму, што бацькі іх па нацыянальнасці беларусы ці яўрэі.

У горадзе і раёне рад школ камплектаваўся Шэйнінай выключна па нацыянальнаму прызнаку бацькоў. Яна, напрыклад, дырэктару Копыскай беларускай няпоўнай сярэдняй школы Белановічу катэгарычна забараніла прымаць у першы клас дзяцей яўрэяў. Нацдэмаўская, шкодніцкая дзейнасць Наркомасветы і аршанскага райана прывяла да таго, што нават і ў радзе гарадскіх сярэдніх беларускіх школ гадамі не выкладаецца руская мова і літаратура. Напрыклад, у першай сярэдняй школе гэтыя прадметы ў старэйшых класах не выкладаюцца ўжо чацверты год, а ў белрэсаўскай беларускай сярэдняй школе — пяць год і т. д.

Буржуазныя нацыяналісты — беларускія нацдэмы, бундаўцы і сіяністы рабілі ўсё для таго, каб знізіць якасць работы сярэдніх школ, падарваць іх аўтарытэт у вачах працоўнага яўрэйскага насельніцтва. Дырэктарам 9-й яўрэйскай школы да апошняга часу быў былы бундавец Ліберзон. Мінулы вучэбны год у 9-й школе кончыўся з надзвычай вялікім процантам непаспяваючых і другагоднікаў (па асобных класах гэты процант даходзіў да 59). Дырэктарам 3-й яўрэйскай школы працуе жонка гэтага бундаўца — член партыі Шмушковіч. З прычыны шкодніцкай дзейнасці контррэволюцыйных буржуазных нацыяналістаў, не атрымлізаўшых адпору ад раённых арганізацый і калектыва школы, у першы клас не было жадаючых паступіць; так школа і працуе без першага класа.

У мястэчку Копысі ёсць база для развіцця яўрэйскай школы. Аднак, загадчык райана Шэйніна на працягу раду год не прымае ніякіх мер для ўмацавання і разгортвання работы яўрэйскай пачатковай аднакамплектнай школы.

Пры дапамозе беларускіх нацдэмаў і польскіх шпіёнаў, сядзеўшых доўгі час у Наркомасветы, Шэйніна зельмі засмеціла рады настаўнікаў нацдэмаўскімі і іншымі варожымі элементамі.

Буржуазна-нацыяналістычныя элементы, накіраваныя Наркомасветы і Шэйнінай у лісуноўскую беларускую няпоўную сярэднюю школу, Тумініцкага сельсовета, сваімі здзекамі з вучаніцы шостага класа Кузменковай давялі дзяўчынку да таго, што яна ў першых чыслах верасня пакончыла самагубствам. Дырэктар гэтай школы Цеханскі — сын раскулачанага і настаўнік Буракоў — прамыя віноўнікі смерці вучаніцы, да гэтага часу не толькі не прыцягнуты да крымінальнай адказнасці, але нават не выгнаны са школы. І гэта ў той час, калі ў райана ў Шэйнінай два тыдні валяюцца матэрыялы камісіі, якая расследвала гэту справу.

У бараньскай школе на працягу раду год на пасадзе дырэктара быў махравы контррэволюцыянер Краузе, які адкрыта выступаў супроць мерапрыемстваў савецкай улады і разваліў работу школы. Калі настаўнікі-комсамольцы сігналізавалі аб антысовецкім твары Краузе ў райана, то Шэйніна прабавала іх выжываць. Да апошняга дня ў райана валяліся матэрыялы аб контррэволюцыйнай дзейнасці Краузе і ў мінулым і ў сучасным. Аднак, ён да апошняга часу прадаўжаў развальваць школу.

Шэйніна кіруе аршанскім райана тры з паловай гады. Дзяржавай адпускаюцца вялікія сродкі на метадычную дапамогу настаўніцтву. Напрыклад, на ўтрыманне педкабінета адпускаецца штогод 20.000 руб. Але педкабінет на працягу гэтых год бяздзейнічае.

Сваімі хамскімі, грубымі абыходжаннямі з настаўнікамі Шэйніна адвучыла іх зварачацца ў райана. Яна разагнала свой інструктарскі апарат. Зараз у райана няма ні аднаго інструктара-метадыста. У школах горада і раёна да гэтага часу не выкладаецца Сталінская Канстытуцыя. Аказваецца, Шэйніна свядома затрымлівала атрыманую з Наркомасветы тэматыку першых чатырох урокаў з указаннем дапаможнікаў і літаратуры для настаўнікаў.

Ці выпадкова ўсё гэта? Не. Шэйніна ў 1933 годзе працавала ў Аршанскім педвучылішчы, дзе яна вельмі добра ўжывалася з выкрытымі нацдэмамі, звіўшымі сабе гняздо ў гэтым вучылішчы. З першых-жа дзён работы ў райана Шэйніна пачынае папулярызаваць у якасці лепшых настаўнікаў асоб, якія аказаліся махравымі контррэволюцыянерамі. Праводзячы ў горадзе і ў раёне атэстацыю настаўнікаў у адной камісіі з ярым ворагам народа, Шэйніна разам з апошнім атэстацыю ператварыла ў прамыя здзекі з настаўнікаў. Дастаткова сказаць, што з 352 настаўнікаў, прайшоўшых атэстацыю, званне настаўніка было надана толькі 22 педагогам.

Шэйніна на працягу многіх год двурушнічае, але гэтага не заўважвае партыйная арганізацыя аршанскага райвыканкома, членам якой яна з'яўляецца. Шэйніна — дачка буйнага гандляра. У Оршы нікому не сакрэт, што Шэйніна карысталася абаронай ярых ворагаў народа, што сядзелі ў райкоме партыі і райвыканкоме.

І зусім незразумела пазіцыя замазвання фактаў з боку парткома РВК у адносінах Шэйнінай, а таксама надзвычайна марудлае рэагаванне райкома партыі на ўсе яе нацыяналістычныя справы.

В. З.

МАНЕЎРЫ ЧАСЦЕЙ БЕЛАРУСКАЙ ВАЕННАЙ АКРУГІ. НА ЗДЫМКУ: гарматы на агнявой пазіцыі.

Фото спецыяльнага карэспандэнта «Звязды» С. Грына.

ПАГРАНІЧНІКІ ДАПАМАГАЮЦЬ КАЛГАСНІКАМ ВЫВУЧАЦЬ ВЫБАРЧЫ ЗАКОН

Байцы і камандзіры пагранічных атрадаў і застаў БССР глыбока вывучаюць Сталінскую Канстытуцыю і «Палажэнне аб выбарах у Вярхоўны Совет СССР». Гэтыя пытанні ўключаны ў сістэму камандзірскай вучобы, палітзаняткаў з чырвонаармейцамі і ўсёй партыйна-масавай работы. Партыйныя і комсамольскія арганізацыі пагранічных часцей падрыхтавалі для прапагандысцкай работы значныя кадры агітатараў, бяседчыкаў з нізавога партыйнага і комсамольскага актыва.

Вялікую агітацыйную работу праводзіць палітапарат і партарганізацыя Заслаўскіх пагранічнікаў. У падраздзяленнях прачытан цыкл дакладаў і лекцый аб Сталінскай Канстытуцыі і новым выбарчым законе.

Слаўныя совецкія пагранічнікі — патрыёты сваёй соцыялістычнай радзімы ў вольны ад службы час ідуць у калгасы для вядзення масава-палітычнай работы па растлумачэнню калгаснікам совецкай выбарчай сістэмы. Агітатары прачыталі ў 27 бліжэйшых калгасах на сходах, у гуртках каля 60 дакладаў, лекцый і гутарак.

Прапагандысты - пагранічнікі, вывучаючы з байцамі і насельніцтвам пагранічнай зоны Сталінскую Канстытуцыю і новы выбарчы закон, на фоне велізарных дасягненняў БССР прыводзяць факты растучай галечы і поўнага бяспраўя рабочых і сялян у фашысцкай Польшчы і ў іншых буржуазных краінах.

Прапаганда Сталінскай Канстытуцыі і Палажэння аб выбарах—гэтых важнейшых гістарычных дакументаў — ідэйна ўзбройвае пагранічнікаў і іх верных памочнікаў — калгаснікаў у барацьбе за непарушнасць і недатыкальнасць свяшчэнных граніц СССР. Значна павысілася актыўнасць камандзіраў, чырвонаармейцаў, партыйных і непартыйных большэвікоў, павысілася боегатоўнасць і пільнасць у барацьбе з ворагамі народа. Рад затрыманняў за апошні час шпіёнаў, дыверсантаў і іншых ворагаў — яркі паказальнік усваення пагранічнікамі Сталінскай Канстытуцыі.

Вось што гаворыць чырвонаармеец-комсамолец Сулейманаў:

— Ні ў адной буржуазнай краіне няма такога дэмакратычнага выбарчага закона, як у нас. Наша задача — разбіць да канца антысовецкія замыслы трацкісцка-бухарынскіх бандытаў, буржуазных нацыяналістаў — гэтых злейшых ворагаў партыі і народа.

60-гадовы калгаснік сельгасарцелі «Чырвоная зорка». Заслаўскага раёна, Клімантовіч гаворыць:

— Дзякуй таварышу Сталіну, які штодня клапоціцца аб нас і які стварыў новую Канстытуцыю і новы выбарчы закон, які замацоўвае наша заможнае і культурнае калгаснае жыццё.

М. КІН.

БУДАЎНІЦТВА Ў РАЁННЫМ ЦЭНТРЫ

Мястэчка Каспюковічы — добра ўпарадкаваны раённы цэнтр. У апошнія гады тут пабудаван добра абсталяваны Дом соцыялістычнай культуры, у якім ёсць глядзельная зала на 450 месц, гукавое кіно, бібліятэка, пакой гульняў. Радам з домам соцыялістычнай культуры раскінут сквер, у цэнтры якога ўзвышаецца помнік В. І. Леніну. Па вуліцах, абсаджаных дрэвамі, пралажаны тратуары. У мястэчку з'явілася электрычнасць, радыё, рад новых будынкаў. Мястэчка расце з кожным годам.

Цяпер тут ідзе надбудова трэцяга паверха і расшырэння каменнага будынка гасцініцы на 70 месц. Будуецца новы будынак пошты, радзільнага дома на 30 ложак і новы жылы дом на 5 кватэр. На дабрабыт раённага цэнтра ў гэтым годзе будзе выдаткавана каля 200 тысяч рублёў.

РЫХТУЮЦЦА ДА КАСТРЫЧНІЦКАГА СВЯТА

Набліжаецца радаснае свята працоўных—20-годдзе Кастрычніцкай рэволюцыі. Ужо цяпер на прадпрыемствах Менска складаюцца планы святкавання, рыхтуюць спецыяльныя праграмы гурткі мастацкай самадзейнасці, абмяркоўваюцца праекты афармлення кастрычніцкіх калон. У кастрычніцкай калоне рабочых, служачых і інжынерна-тэхнічных работнікаў фабрыкі «Комунарка» 14 чалавек будуць іграць на балалайках, 5 — на гітарах і 8—на гармоніках. 40 чалавек апрануцца ў нацыянальныя касцюмы народаў Саюза. У часе дэманстрацыі яны будуць выконваць народныя танцы. За калонай будзе рухацца ўпрыгожаная аўтамашына, на пляцоўцы якой выступяць удзельнікі мастацкай самадзейнасці.

70 ГУРТКОЎ ПА ВЫВУЧЭННЮ ВЫБАРЧАГА ЗАКОНА

МАГІЛЕЎ. Для выбараў у Вярхоўны Совет горад разбіт на 42 выбарчыя ўчасткі. Да ўчасткаў прымацаваны дэпутаты горсовета, падабраны памяшканні для ўчастковых выбарчых камісій. У гуртках па вывучэнню выбарчага закона на прадпрыемствах займаецца каля 8.000 рабочых. 3.500 хатніх гаспадынь вывучаюць выбарчы закон у спецыяльна створаных 70 гуртках.

Манеўры часцей Беларускай ваеннай акругі

ТАНКІСТЫ

РАЁН МАНЕЎРАЎ. (Спецкар. «Звязды»). У гэты дзень, калі на полі манеўраў часці Беларускай ваеннай акругі [illegible]

Н. ВІШНЕЎСКІ.

МАЛОДШЫ КАМАНДЗІР т. ПАПОЎ

Яму толькі 24 гады. [illegible]

Р. ФРАЛОЎ.

Раён манеўраў БВА.

МАСТАЦКАЕ АБСЛУГОЎВАННЕ БАЙЦОЎ НА МАНЕЎРАХ

У раён манеўраў Беларускай ваеннай акругі выехалі для абслугоўвання часцей і мясцовага насельніцтва 6 брыгад работнікаў мастацтва БССР. У іх складзе — спевакі, музыканты, танцоры, акрабаты, расказчыкі і, у прыватнасці, заслужаная артыстка рэспублікі, выканаўца народных песень Александроўская, салісты Беларускага дзяржаўнага тэатра оперы і балета Дзянісаў, Балоцін і інш. У распараджэнне брыгад прадастаўлены аўтамашыны, на якіх устаноўлены піяніна і фісгармонія.

Артысты далі ўжо ў часцях і ў дамах соцыялістычнай культуры для насельніцтва раёна манеўраў каля 100 канцэртаў, якія прайшлі з вялікім поспехам.

НЮРНБЕРГСКАЕ ЗБОРЫШЧА ПАДПАЛЬШЧЫКАЎ ВАЙНЫ

Фашысцкі балаган у Нюрнбергу, іменуемы з'ездам фашысцкай партыі, закончыўся. Штогадовыя зборышчы фашысцкай партыі, выхоўваючай свае кадры па прынцыпу «мысліць — шкодна, разважаць— забаронена, але сляпа павінавацца — абавязкова», вельмі мала нагадваюць з'езды, закліканыя абмяркоўваць тыя ці іншыя пытанні. Тым менш быў падобен на з'езд толькі-што закончаны фашысцкі парад, дзе гул танкаў, гармат і бамбавозаў чаргаваўся з шумам гучнагаварыцеляў, перадаваўшых істэрычны крык «фюрэра» і яго спадручных.

Барабанны бой, надрыўнае казённае выццё, закліканыя паказаць «энтузіязм», бразганне зброяй ва ўсе стораны, шалёны антысовецкі піск—усё гэта павінна было, па разліках арганізатараў нюрнбергскага відовішча, прымусіць забыць пра галодныя страўнікі, адцягнуць увагу ад няўдач гітлераўскай інтэрвенцыі ў Іспаніі і скрыць перад германскім народам катастрафічнае становішча краіны, куды яе завялі гітлераўскія заправілы.

Пяты год германскія фашысты знаходзяцца ва ўладзе. Ужо скончыліся тыя «чатыры гады давер'я», якія вытрабаваў сабе Гітлер пасля прыходу да ўлады. У мінулым годзе абвешчана новая «чатырохгодка». Якое-ж сапраўднае становішча спраў у Германіі? Які лёс германскага народа, які закован у ланцугі фашысцкага рабства?

Ліхарадачныя ваенныя падрыхтаванні гітлераўскай Германіі прывялі да значнага росту прамысловай прадукцыі. Аднак і самі фашысты не скрываюць, што рашаючай прычынай цяперашняй прамысловай кан'юнктуры з'яўляецца шалёная падрыхтоўка да «вялікай вайны». Журнал «Віртшафт унд статыстык» пісаў, што ... «ажыўленне наглядаецца якраз у тых галінах прамысловасці, якія значную частку сваёй вытворчасці пастаўляюць арміі».

Рост прамысловай вытворчасці, выкліканы шалёнай падрыхтоўкай да вайны, праходзіць ва ўмовах, калі, па прызнанню самога германскага кан'юнктурнага інстытута, «сыравінная праблема працягвае аставацца важнейшай праблемай гаспадарчага развіцця...» Ад дэклараванай на ўвесь голас яшчэ ў мінулым годзе палітыкі незалежнасці Германіі ад заграніцы ў адносінах сыравіны астаўся блеф. Не дапамаглі і «цуды германскай тэхнікі», пры дапамозе якой Гітлер разлічваў вырабляць штучную сыравіну.

Разлікі германскіх фашыстаў, што ім удасца дабіцца быстрых перамог у Іспаніі і гэтым часткова вырашыць праблему забеспячэння германскай ваеннай прамысловасці сыравінай, не апраўдаліся. Праўда, германскі ўрад заключыў «[illegible] згоду» з генералам Франко, германскія генералы паспяшылі з захватам Більбао, ваколіцы якога багаты рудой. Аднак, Германія штомесяц затрачвае мільённыя сумы на пасылку ў Іспанію ўзбраення і боепрыпасаў і на ўтрыманне ў Іспаніі сваіх узброеных сіл.

Сыравінны голад трымае высокую кан'юнктуру пераведзенай на ваенныя рэйкі германскай прамысловасці ў цісках растучых труднасцей, неймаверна абвастраючы эканамічнае становішча ўсёй краіны.

Расходванне каласальных сродкаў на ўзбраенне адбываецца за кошт страшэннага рабавання працоўных і ў першую чаргу германскага пралетарыята.

Агульная колькасць занятых рабочых да пачатку 1937 года складала 95 проц. колькасці рабочых 1929 г.—апошняга года перад пачаткам сусветнага эканамічнага крызісу. Агульны фонд заработнай платы складаў толькі 75 проц. фонду заработнай платы за 1929 год. Прамысловая-ж прадукцыя ў 1936 годзе ўзнялася на 7 проц. вышэй узроўню 1929 года. Такім чынам, меншая колькасць рабочых вымушана выпрацоўваць большую колькасць прадукцыі і атрымліваць значна меншую заработную плату. Безумоўна, што гэтыя лічбы далёка не поўнасцю паказваюць сапраўдны рост эксплаатацыі германскага рабочага класа, не даюць яшчэ ўяўлення аб тым вялізным зніжэнні заработнай платы, якое праведзена і праводзіцца ў фашысцкай Германіі. Вядома, напрыклад, што павышаныя за апошнія гады падаткі, прымусовыя адлічэнні на «працоўны фронт», «зімовую дапамогу» і т. д. складаюць каля 20 проц. заработку рабочага.

Колькасць афіцыяльна зарэгістраваных беспрацоўных складае звыш 1.800 тысяч чалавек. Фактычна-ж поўнасцю беспрацоўных 3½ млн. чал., г. зн. столькі, колькі было і ў 1929 годзе. Сума-ж выплочваемай дапамогі ўдвая менш, чым у 1929 годзе. Існуюць цэлыя галодныя раёны, дзе беспрацоўе значна мацней, чым у сярэднім па Германіі. Рурскае акцыянернае таварыства, напрыклад, паведамляла, што 22 проц. кватэранаймальнікаў, пражываючых у належачых яму дамах, з'яўляюцца беспрацоўнымі.

Каты германскага народа патрабуюць ад працоўных мас усё новых афяр, патрабуюць адмаўлення ад надзённых жыццёвых запатрабаванняў у інтарэсах сваіх разбойніцкіх, агрэсіўных планаў.

Калі ў першы час свайго прабывання ва ўладзе фашысты ўтойвалі знікненне асобных харчовых прадуктаў, то ў 1935 годзе яны прыступілі да афіцыяльнага рэгулявання харчовага снабжэння. Пасля нюрнбергскага з'езда 1936 года недахват харчавання быў абвешчан «нацыянальнай афярай», якую Германія павінна несці ў імя... шалёнай падрыхтоўкі вайны.

Зараз міністр харчавання і сельскай гаспадаркі Дарэ, якога ў Германіі называюць «міністрам недаядання», адкрыта прызнаў наяўнасць вострага харчовага крызісу. Германія, як вядома, заўсёды ўвозіла шмат харчовых прадуктаў з-за граніцы. Фашысты-ж вялізныя сродкі трацяць на ўзбраенне, скараціўшы ў некалькі раз выдаткі на ўвоз харчавання. Імпарт хлебных прадуктаў за першыя фашысцкага панавання скараціўся з 4,1 млн. тон да 1,1 млн. Усе прадметы спажывання зараз значна даражэй, чым 2—3 гады назад. Цэны на бульбу павялічыліся на 100 проц., на маргарын— на 350 проц. і т. д. Фашысцкія заправілы з усіх сіл унушаюць насельніцтву, што арганізм рабочага «не схілен да спажывання тлушчаў». У Берліне развешаны плакаты, якія дэманструюць, што насельніцтва спажывае «занадта многа масла і мяса».

Недахват харчавання ў 1937 годзе яшчэ больш павялічыўся.

Нястаючым прадуктам з'яўляюцца не толькі тлушчы, але і хлеб. Старшыня аб'яднання хлебазакупак Ушырнт адкрыта прызнаў, што Германію чакаюць у гэтым годзе цяжкія іспытанні з прычыны дрэннага ўраджаю. Стары лозунг «Гарматы замест масла» Гітлер у Нюрнбергу дапаўняе новым, аб тым, што «не адзіным хлебам жывы чалавек». Фашысцкі друк заклікае насельніцтва «адмовіцца» ад спажывання хлеба, даказваючы, што многія старыкі ў Югаславіі і Албаніі дажылі да 100 год, харчуючыся галоўным чынам... бобам і цыбуляй.

У арганізацыі голаду германскі фашызм прагрэсіруе хуткім тэмпам. Мільёны людзей галадаюць і недаядаюць таму, што 3 тысячы капіталістаў на чале з Гітлерам, Герынгам і К° высмоктваюць з 60-мільённага народа ўсе сокі, таму што замест прадуктаў харчавання і адзення выпрацоўваюцца гарматы, зброя, накіроўваемыя на разбурэнне гарадоў і сёл Іспаніі, для новай сусветнай вайны і вайны супроць Совецкага Саюза.

Палітыка «арганізаванага голаду» выклікае ўсё большы рост незадаволення працоўных мас. На многіх прадпрыемствах рабочыя-комуністы, соцыялісты, каталікі і нават рабочыя — члены фашысцкіх арганізацый згуртоўваюцца для сумеснага адпору прадпрыемцам, якія зніжаюць заработную плату. У многіх мясцах гэты рух прымае форму прамога адмаўлення ад работы. У Берліне рабочыя-металісты патрабавалі павышэння здзельнай аплаты і скарачэння вылікаў з заработнай платы. У Руры гарнякі, дзякуючы сумеснаму дружнаму выступленню, дабіліся права назначэння сваіх прадстаўнікоў для выпрацоўкі ставак заработнай платы. У адным з цэхаў на заводзе Опель успыхнула забастоўка, якую ўдалося зламаць толькі выклікаўшы ўзброеныя ахранныя атрады. На рудніку «Каролос Магнус» 3 тысячы рабочых сабраліся ў будынку адміністрацыі і адмовіліся выйсці, пакуль не будуць выкананы іх патрабаванні. Толькі за другі квартал 1937 года на заводах Германіі, па няпоўных падліках, было каля 100 выступленняў рабочых. Аб размерах нездавальнення рабочых фашысцкім рэжымам сведчыць і тое, што, з-за баязні скандальнага правалу, фашысты ўжо больш двух год не дазваляюць правесці выбары «саветаў давераных» на прадпрыемствах, не гледзячы на тое, што тэрмін іх паўнамоцтваў даўно прайшоў.

Усё ў большай меры не можа пераносіць цяжару ваеннай гаспадаркі і германскі селянін. Нядаўна сяляне ваколіц Гамбурга ў адказ на патрабаванне аб абавязковым вывазе сельскагаспадарчых прадуктаў аб'явілі забастоўку і 2 тыдні не дастаўлялі прадуктаў у горад. Толькі пасля ўмяшання Гестапо і арыштаў некалькіх дзесяткаў сялян забастоўка была спынена.

Асабліва вялікае незадаволенне выклікае ў асяроддзі працоўных палітыка вайны і інтэрвенцыі ў Іспаніі, якая праводзіцца германскім фашызмам. Шырокія масы германскага народа ведаюць, што гарматы, танкі і самалёты, для вытворчасці якіх яны вымушаны галадаць, сеюць смерць у гарадах і вёсках, сярод безабаронных дзяцей, жанчын і старыкоў у Іспаніі.

Усё больш папулярным робіцца ў масах лозунг: «замест затрат мільёнаў на вайну супроць рэспубліканскай Іспаніі — павысіць заработную плату рабочым».

Барацьба супроць правакацыі і забойстваў, якія робяцца гітлераўцамі ў Іспаніі, барацьба за адкліканне германскіх войск і спыненне інтэрвенцыі ў Іспаніі—галоўны лозунг кожнага прыхільніка міру і дэмакратыі, галоўны лозунг народнага фронту.

Хоць на шляху барацьбы за народны фронт існуюць велізарныя цяжкасці, ідэя народнага фронту ўсё глыбей пранікае ў працоўныя масы. Поспехі народнага фронту ў Францыі, гераічная барацьба іспанскага народа супроць аб'яднаных сіл міжнароднага фашызма зрабілі і робяць вялікі ўплыў на народныя масы Германіі, сярод якіх расце ўсё большая нянавісць да гітлераўскай дыктатуры.

Адчуваючы сваё бяссілле заглушыць растучае незадаволенне германскага народа і спыніць яго рух за аб'яднанне ў радах народнага фронту, Гітлер з нюрнбергскіх падмосткаў выступіў з чарговай злобнай антысовецкай прамовай. На гэты раз выступленне «фюрэра» адзначалася асаблівым панікёрствам і істэрычнасцю. У гэтым—свая ўнутраная логіка. Справы германскага фашызма з кожным днём пагаршаюцца. Зацеі правіцеляў «Трэцяй імперыі» як у галіне ўнутранай палітыкі, так і знешняй церпяць крах. У будынку фашысцкай дыктатуры, узведзеным на крыві і касцях германскага народа, узнікае адна трэшчына за другой. Нюрнбергскі парад і істэрычныя крыкі Гітлера закліканы стварыць уражанне сілы фашысцкай Германіі, «парадку і гармоніі», пануючых у краіне.

Але дарэмны намаганні фашыстаў. Народныя масы пераконваюцца, што палітыка Гітлера — гэта палітыка голаду, зніжэння заработнай платы, неймаверных пакут і бядот, палітыка ўдушэння культуры. А з гэтага працоўныя масы зробяць свае вывады. Яны пойдуць па шляху больш хуткага згуртавання сваіх сіл для барацьбы за скіданне фашысцкага рэжыма.

А. САКАЛОЎСКІ.

З МАТЭРЫЯЛАЎ НАРАДЫ БІБЛІЯТЭЧНЫХ РАБОТНІКАЎ ПРЫ РЭДАКЦЫІ „ЗВЯЗДЫ"

ЗРАБІЦЬ БІБЛІЯТЭКУ САПРАЎДНЫМ АЧАГОМ СОВЕЦКАЙ КУЛЬТУРЫ

* * *

18.000 КНІГ БЕЗ НАГЛЯДУ

ЗАВАДОЎСКАЯ—бібліятэка імя Талстога

Загадчыца бібліятэкі імя Талстога тав. Завадоўская расказала на нарадзе пра шкодніцкія адносіны да гэтай бібліятэкі.

Бібліятэка імя Талстога карысталася даволі вялікім аўтарытэтам у чытачоў. Звыш 2.000 чалавек былі пастаяннымі наведвальнікамі. Былі ўмовы для разгортвання шырокай масавай работы. Але два гады таму назад бібліятэка раптоўна была выселена з займаемага памяшкання і пераведзена нібыта часова ў клуб глуханямых. Гэта быў яўна шкодніцкі акт з боку Наркомасветы БССР і менскага гарана, накіраваны на згортванне сеткі бібліятэк.

«Часовае» змяшчэнне бібліятэкі ў клубе глуханямых працягваецца да сёнешняга дня. Відавочна, і бібліятэчнае кіраўніцтва НКА, і менскі гарана, і горсовет «забылі» пра бібліятэку. Да ліквідацыі гэтага шкодніцкага акта яны дагэтуль не прыклалі рукі, гэтым самым узаконіўшы шкодніцтва.

Бібліятэка, такім чынам, знаходзіцца фактычна без памяшкання. 18.000 тамоў кніг — каштоўнейшы бібліятэчны фонд—валяюцца без догляду. Бібліятэка зараз налічвае ўсяго толькі 200 чытачоў. Аб масавай рабоце э чытачамі ў такіх умовах не можа быць і гутаркі. А сёнешнія чытачы бібліятэкі — гэта пераважна дзеці і моладзь. Яны па праву абураюцца ўмовамі, створанымі для бібліятэкі.

Справа з бібліятэкай імя Талстога вядома кіруючым арганізацыям Менска, добра вядома і Наркомасветы. ад якога і выходзіла шкодніцкая ініцыятыва на ліквідацыю бібліятэкі. Але, як ні дзіўна, гэта нікога не турбуе. Пара спыніць такія адносіны да бібліятэчнай справы. Бібліятэка імя Талстога павінна быць забяспечана памяшканнем.

ШКОЛЬНЫЯ БІБЛІЯТЭКІ ЗАБЫТЫ

ГІМЕЛЬШТЭЙН—44-я НСШ

У мінулым годзе пры педагагічным кабінеце былі арганізаваны курсы работнікаў школьных бібліятэк. Але пасля кароткага існавання яны былі распушчаны. Курсы не апраўдалі надзей бібліятэкараў. З якім багажом прышлі на курсы, з такім і вярнуліся назад.

Я зусім нядаўна працую на бібліятэчнай рабоце. Адчуваю сябе яшчэ непадрыхтаванай. У працэсе работы ўзнікае шмат незразумелых пытанняў. Але куды звярнуцца за дапамогаю? Загадчыкі школьных бібліятэк зусім забыты. У гарана ніколі не даб'ешся толку.

А школьная бібліятэка — адказны ўчастак. У дзетвары вялікія патрабаванні на кнігу, здаволіць якія пры сёнешнім становішчы школьных бібліятэк зусім немагчыма. У маёй бібліятэцы, напрыклад, больш 400 юных чытачоў, а бібліятэка ўсяго мае нямногім больш тысячы кніг, прычым частка кніг не для дзяцей.

Многія бібліятэкары разгарнулі паміж сабой соцспаборніцтва на лепшую сустрэчу 20-годдзя Кастрычніка. Але гэта спаборніцтва не закранула работнікаў школьных бібліятэк. З намі ніхто і не гаварыў—па якому напрамку павінна ісці спаборніцтва, на што рабіць галоўны ўпор. Ад менскага гарана няма чаго і чакаць, пакуль там не будзе наведзен бальшавіцкі парадак.

Гэта ўсё—набалеўшыя пытанні не толькі асабіста ў мяне, але і ў большасці іншых школьных бібліятэкараў, якімі павінны зацікавіцца нарэшце і гарана, і Наркомасветы БССР, і дзяржаўная бібліятэка імя Леніна.

А БЮДЖЭТ УСЁ ВЫПРАЦОЎВАЕЦЦА...

ПАДРЭЦКІ—бібліятэка імя Крупскай

Ужо канец года, а ў палітасветных бібліятэках няма бюджэта. Не раз ставілася пытанне перад гарана, але ўсё асталося без вынікаў. Адсутнасць бюджэта зрывае работу бібліятэкі. Мы не ведаем, колькі грошай адпушчана на літаратуру і колькі на гаспадарчыя патрэбы.

Работнікі гарана па-чыноўніцку адносяцца да работы бібліятэк. Заўсёды, калі справа заходзіць пра грошы, яны даюць абяцанні, і далей абяцанняў справа не ідзе. Трэба пакончыць з бяздушнымі адносінамі работнікаў гарана і ў бліжэйшыя дні прадставіць патрэбны бюджэт.

Некалькі слоў пра бібліятэчны калектар. На яго паліцах можна зараз знайсці кнігі юбілейнага выдання Пушкіна, якія так былі неабходны ў дні юбілея. Але працаўнікі калектара не цікавяцца бібліятэкамі, яны не ведаюць запросаў бібліятэк і таму атрымліваюцца залежы кніг, на якія ў чытачоў вялікі попыт. Горш таго: іншы раз калектар пасылае знятыя кнігі, старанна іх запакоўваючы.

Адсюль узнікае законнае пытанне: ці няма варожых рук ва ўсіх гэтых шкодных дзеяннях?

НАВЕСЦІ ПАРАДАК У БІБЛІЯТЭЦЫ

А. КАГАН — бібліятэка імя Пушкіна

З вясны бібліятэка імя Пушкіна была закрыта на капітальны рамонт. Закрыццё бібліятэкі было яўным шкодніцкім актам былой загадчыцы менскім гарана Кузняцовай і дырэктара бібліятэкі Мельнікавай. Гэта выклікала справядлівае абурэнне чытачоў. Капітальны рамонт бібліятэкі праводзіўся год назад, і сёлета не было патрэбы яго паўтараць. Тым не менш гэта не пашкодзіла гора-кіраўнікам закрыць бібліятэку і навесці ў ёй паўнейшы хаас.

Бібліятэка цяпер аднаўляе работу. Але яна далёка ад таго, каб задаволіць патрабаванні чытачоў. Адна з лепшых гарадскіх бібліятэк Менска знаходзіцца пад пагрозай развалу. Тлумачыцца гэта простымі прычынамі. Апарат бібліятэкі засмечан людзьмі, не ўнушаючымі ніякага палітычнага давер'я. Яны імкнуцца развaліць бібліятэчную справу.

У бібліятэцы да нядаўняга часу беспакарана арудваў вораг народа. Ён групаваў вакол сябе і разлагаў усімі сродкамі моладзь. Калі аб ім узнімалася пытанне на сходах работнікаў бібліятэкі, дык за яго горача заступаліся Мельнікава, мясцком і былы комсорг Савініч. Яму прапаноўвалі пуцёўку ў дом адпачынку, яго высоўвалі ў прафоргі, усякім чынам клапаціліся аб ім, пакуль гэты закляты вораг не быў выкрыт органамі НКВД.

Пасобнікі-ж яго дагэтуль не панеслі ніякай адказнасці.

Загадчыкам дзіцячага аддзела працуе Розеншайн — удзельніца груповак, якія скалачваліся выкрытым ворагам народа.

Да-рэчы, не толькі апарат бібліятэкі імя Пушкіна засмечан чужакамі. Не лепш абстаіць і ў радзе другіх бібліятэк. Менскі гарана па-шкодніцку камплектаваў бібліятэкі кадрамі. Бібліятэкай імя Пераца загадвае Лезнікаў, вядомы сваімі несовецкімі адносінамі да работы. У бібліятэцы ў Лезнікава працуе жонка выкрытага ворага. У бібліятэцы імя Крупскай таксама прытулілася жонка ворага. Ці-ж можна чакаць ад гэтых людзей энергічнай, адданай работы?

Бібліятэчныя кадры Менска патрабуюць ачысткі ад людзей, знайшоўшых тут месца для шкодніцкай дзейнасці. У першую чаргу неабходна ачысціць і навесці парадак у бібліятэцы імя Пушкіна.

ПА-ЗА ЎВАГАЙ РАЁННАГА КІРАЎНІЦТВА

БАБКО — заг. пухавіцкай бібліятэкі

Наша пухавіцкая бібліятэка карыстаецца вялікай увагай сярод калгаснікаў, чаго нельга сказаць пра раённае кіраўніцтва. Дзе ім займацца «дробнымі справамі» — бібліятэкай, ды працай «нейкага» бібліятэкара. Ёсць у іх важнейшыя справы.

Такія адносіны вельмі адмоўна сказваюцца на ўсёй рабоце нашай бібліятэкі. З самага пачатку арганізацыі яе не створана належных умоў для работы. Кнігі размешчаны ў маленькім пакоіку, які месяцамі скарыстоўваецца для розных мерапрыемстваў, не ўлічваючы таго, што бібліятэка за гэты перыяд часу не зможа абслужыць сваіх чытачоў, абмяняць ім кнігі.

Бібліятэка знаходзіцца нібы ў зачараваным коле. З аднаго боку знаходзіцца каса кіно, з другога — зала пасяджэнняў. Вельмі часта здараецца так, што касу закрываюць, а ў зале адбываецца які-небудзь сход, хадзіць забараняецца. У такія моманты мне даводзіцца паказваць свае фізкультурныя здольнасці — лезці праз акно ў бібліятэку, да-рэчы, якое ніколі не зачыняецца. Праз акно пачынаю і выдаваць кнігі.

Чытачы бачачы, у якіх умовах мне даводзіцца працаваць, вельмі абураны такімі паводзінамі нашых раённых кіраўнікоў. Не адзін раз яны мне прапанавалі, паставіць пытанне наконт нашай бібліятэкі не ў раёне, а далей—у Менску. Куды далей? Перад бібліятэчным кіраўніцтвам? Яно-ж не раз прыязджала да нас, бачыла нашы ўмовы. А што канкрэтнае было зроблена для паляпшэння работы? Зусім нічога. Яно проста займалася рэгістрацыяй фактаў — якая бібліятэка добра працуе, а якая дрэнна, якое ў каго памяшканне... На гэтым заканчвалася ўся дапамога.

Такое кіраўніцтва раённымі бібліятэкамі не дапамагае ў рабоце.

У такіх умовах працаваць вельмі і вельмі цяжка. Даўно-б пакінула бібліятэку, каб не любіла гэтай справы.

На сёння бібліятэка наша налічвае каля 6000 кніг. Вельмі многа кніг прападае ў чытачоў толькі з тае прычыны, што ў большасці сваёй бібліятэка знаходзіцца на замку і няма каму здаваць кнігі.

Прападаюць кнігі і па другой прычыне. Асабліва гэта адносіцца да некаторых кіруючых работнікаў раёна, якія, узяўшы кнігу, не лічаць патрэбным вярнуць яе зноў у бібліятэку. Так дзейнічае і сакратар комсамольскага камітэта т. Гольшміт. Колькі разоў я сама да яго хадзіла і прасіла вярнуць кнігу. У апошні раз ён мяне проста застрашыў: «Адстань. Калі яшчэ раз пасмееш да мяне падысці, я пастаўлю аб табе пытанне дзе трэба».

Вось вам нагляднае кіраўніцтва комсамола бібліятэкай. Вось вам і канкрэтная дапамога ў рабоце. А хто, калі не комсамол павінен быць першым ініцыятарам у правядзенні ўсіх культурных мерапрыемстваў у раёне. Бібліятэка, на яго думку, як і на думку РК КП(б)Б і райвыканкома, гэта — другарадная справа. Ёю можна не займацца.

Зараз усе бібліятэкі, як гарадскія, так і раённыя, рыхтуюцца да XX гадавіны Кастрычніцкай соцыялістычнай рэвалюцыі. Як ніколі, патрэбна дапамога ў рабоце. Кіраўніцтва раёна павінна прыняць усе меры, каб бібліятэка нашага раёна сустрэла свята добра падрыхтаванай.

НА МАНЕЎРАХ ЧАСЦЕЙ БВА. НА ЗДЫМКУ: аддача загада падраздзяленню на заняцце абароны. (На правым плане злева направа): капітан Ігнацьеў І. П., старшы лейтэнант Грыгор'еў А. П., лейтэнант Балоўка А. П. і старшы лейтэнант Вечар Б. Ф.

Фото спецыяльнага фотакарэспандэнта «Звязды» С. Грына.

ПЕРАСОЎКІ НЕ ЗАБЯСПЕЧАНЫ КНІГАМІ

БЫЛІНСКІ — бібліятэкар клуба будаўнікоў

Пры нашай бібліятэцы ёсць 19 перасовак, з агульным фондам у 5000 кніг. 11 з гэтых перасовак працуюць актыўна, астатнія-ж не вяртаюць кніг. Заўкомы не цікавяцца работай гэтых перасовак.

Вялікая работа бібліятэкі клуба будаўнікоў праводзіцца з маленькімі чытачамі. Кожны раз арганізуюцца калектыўныя чыткі, на якіх прысутнічае каля 100 дзяцей. У перарыве паміж чыткамі мы вывучаем розныя гульні. дзеці весела праводзяць свой час. Наша бібліятэка зрабілася любімым месцам для дзяцей.

Дзіўна неяк маўчанне бібліятэчнага кіраўніцтва НКА БССР, яно ніякай дапамогі нам не аказвае.

Роўна пяць месяцаў назад прыходзіў да нас прадстаўнік Наркомасветы, але ён прышоў, пахадзіў у пакоях і пайшоў назад, не даўшы нам ніякай карысці.

А недахопаў у бібліятэцы многа. Недастаткова кніг для перасовак, а на такія кнігі, як «Рожденные бурей» Н. Астроўскага надзвычай вялікі попыт. Наша бібліятэка з перасоўкамі абслугоўвае ўсяго 1.500 чытачоў, у той час як у нашым саюзе—10 тысяч чалавек. Адсюль выцякае, што тая работа, якую мы праводзім, зусім недастатковая.

АБ БІБЛІЯТЭКАХ ВНУ

ГІНЗБУРГ—бібліятэка КІЖ'а

Характар і ўмовы работы бібліятэк вышэйшых навучальных устаноў многім адрозніваюцца ад работы звычайных гарадскіх і клубных бібліятэк. Мы маем справу са студэнтамі, для якіх кніга—гэта, перш за ўсё, дадатковы падручнік да асноўнай вучобы.

Між тым, на бібліятэкі ВНУ і іх работнікаў ніхто не звяртае ўвагі. Няма с кім параіцца, няма да каго звярнуцца з набалеўшымі пытаннямі. У кніжным магазіне КОГІЗ'а да нас адносяцца, як да пасынкаў, дастаць там патрэбныя кнігі проста немагчыма. Тое-ж самае трэба сказаць і аб бібкалектары.

— Вы з ВНУ?—пытаюцца ў нас у кніжным магазіне і ў бібкалектары. І звычайна адказваюць: нічога не атрымаеце. Даставайце кнігі іншымі сродкамі.

У дзяржаўнай бібліятэцы імя Леніна таксама цяжка атрымаць дапамогу, асабліва па лініі даведачна-бібліяграфічнага аддзела. Замест патрэбнай даведкі там прадаставяць вам стары каталаг і гэтым абмяжуюцца.

Не вырашана пытанне аб карыстанні старымі журналамі, у якіх ёсць побач з патрэбным матэрыялам варожая пісаніна. Колькі я, напрыклад, ні хадзіла ў Наркомасветы, усё-ж не даведалася, як паступаць з гэтымі журналамі. Поўных указанняў дагэтуль не дана. Адзін гэты факт ужо дастаткова характарызуе работу Наркомасветы ў напрамку дапамогі бібліятэкам па ачыстцы ад варожай літаратуры.

Аб адносінах-жа да бібліятэк начальніка бібліятэчнага кіраўніцтва НКА БССР т. Маліноўскага сведчыць хоць-бы такі факт. Аднойчы ён склікаў нараду па пытанню шэфства над калгаснымі бібліятэкамі. Нарада абмеркавала пытанне наогул, не закрануўшы больш дэтальна форм шэфства. Калі я спытала ў т. Маліноўскага, як-жа на справе ажыццяўляць сувязь з калгаснымі бібліятэкамі. ён адказаў:

— Гэта глупства, самі знойдзеце сродкі і формы сувязі.

Агульнымі адказамі, шматлікімі абяцаннямі Маліноўскі заўсёды імкнецца адчапіцца ад бібліятэчных работнікаў.

Бібліятэкі ВНУ маюць патрэбу ў штодзённым кіраўніцтве. Гэтага, на жаль, няма.

ХТО-Ж АДКАЗВАЕ ЗА КАДРЫ?

ЕНТАВА—Дзяржаўная бібліятэка імя Леніна.

Аб злачынных адносінах да маладых бібліятэкараў, да падрыхтоўкі бібліятэчных кадраў і падняцця іх кваліфікацыі сведчаць многія факты.

Напрыклад, фабзаўкомы заводаў імя Молатава і «Большэвік» адзін час зусім ліквідавалі штат бібліятэчных работнікаў. Паставілі на іх месца непадрыхтаваных работнікаў па сумяшчэнню. Зразумела, што пасля гэтага бібліятэкі амаль зусім развaліліся. Ад іх адхлынулі чытачы, больш з імі не толькі ніякай масавай работы не вялося, а іх проста адштурхвалі ад бібліятэк. Так было не толькі на гэтых заводах. Яўна шкодніцкая лінія Наркомасветы БССР і яго бібліятэчнага кіраўніцтва была накіравана на развал работы бібліятэк, як ачагоў распаўсюджання большэвіцкай культуры.

З падрыхтоўкай кадраў справа на сёння знаходзіцца ў выключна цяжкім становішчы. Кадры не падрыхтоўваюцца. Палітасветныя навучальныя ўстановы і існаваўшыя курсы ліквідаваны ворагамі народа з НКА. Узамен іх нічога не арганізавана. У Менску існавалі курсы школьных бібліятэкараў, але іх, па невядомых прычынах, закрыў гарана, гэтым самым учыніўшы новы шкодніцкі акт у адносінах да бібліятэк.

Бібліятэчнае кіраўніцтва НКА, у асобе яго начальніка т. Маліноўскага, прадаўжае шкодніцкую лінію ворагаў народа, якія кіравалі Наркомасветы.

Маліноўскі абсалютна не цікавіцца становішчам бібліятэчных кадраў. У бібліятэках часта знаходзяць прытулак варожыя людзі, якія скарыстоўваюць прытупленне пільнасці кіруючых работнікаў для шкодніцкай дзейнасці. Ці цікавіўся хоць раз т. Маліноўскі гэтымі пытаннямі? Не. Наадварот, ён спрыяў таму, каб развaліць гэтую справу.

Пры такім становішчы з кадрамі не можа быць наладжана работа бібліятэк па ажыццяўленню адказных задач, ускладзеных на іх партыяй і ўрадам. Бібліятэкі павінны быць забяспечаны добрасумленнымі, адданымі справе соцыялістычнага будаўніцтва, людзьмі. Але для гэтага неабходна перш за ўсё забяспечыць такімі-ж кадрамі бібліятэчнае кіраўніцтва НКА БССР, якое адказвае за становішча бібліятэк.

ДАПАМАГАЦЬ МАЛАДЫМ РАБОТНІКАМ

МЕСЕНЖЫК—бібліятэка імя Леніна

Доўгі час бібліятэка фабрыкі імя Кагановіча была без нагляду. Бібліятэкай загадвала працаўніца, якая не магла паставіць работу на належную вышыню. Пра такое становішча ведалі добра ў фабкоме і парткоме, але ўсё марудзілі з дачай добрага працаўніка. Бібліятэка яшчэ дагэтуль не ададравіла сваю работу.

Як-жа абстаіць справа з работай масавых бібліятэк? Сапраўднай дапамогі масавым бібліятэкам мы ўсё яшчэ не аказваем. Метадычны сектар Цэнтральнай бібліятэкі імя Леніна мала ўдзяляе ўвагі масавым бібліятэкам. Напрыклад, калі было пастаўлена пытанне перад гарана аб дзіцячых бібліятэках школ і мы асабіста хацелі гутарыць па гэтаму пытанню з Захарэвічам, апошняя палічыла залішне займацца гутаркай, і нас нават не пусціла да сябе. Пытанне аб дзіцячых бібліятэках так і асталося нявырашаным.

Варта спыніцца на пытанні аб палітасветных школах.

Была арганізавана школа. Набралі людзей. Але ёю ніхто не цікавіўся, і праз кароткі час школа развалілася. Слухачы яе пайшлі працаваць кандуктарамі, бо на іх зусім забылася бібліятэчнае кіраўніцтва.

ГНЯЗДО ВОРАГАЎ І ЗЛАЧЫНЦАЎ

Рабочы калектыў Магілеўскага дзяржаўнага аўтарамонтнага завода імя С. М. Кірава, як і ўсе працоўныя нашай краіны, з новай, патроенай энергіяй узяўся за выкананне вытворчай праграмы завода, за выкарчоўванне ворагаў народа і іх паслядышаў, за ліквідацыю зыхікаў шкодніцтва на заводзе.

Завод па праву ганарыцца сваімі лепшымі стаханаўцамі. Токар-стаханавец тав. Чарнаус выконвае норму на 400—450 проц. Адданых партыі Леніна—Сталіна людзей на заводзе не адзінкі, іх сотні і тысячы.

Але стаханаўцаў на заводзе ўсё-ж вельмі мала—крыху больш 20 проц. усіх рабочых. Двухсотнікаў (перавыконваючых норму на 200 і больш процантаў) усяго 35 чалавек, гэта, прыблізна, 2 проц. вытворчых рабочых.

Чаму гэта так, дае адказ наступны факт. 26 і 27 жніўня гэтага года комсамольская брыгада тэрмічнага аддзялення цэха № 1 выканала сваё заданне на 226 проц. А 28 і 29 жніўня гэта брыгада ў тым-жа складзе не выканала і адной нормы. І пасля гэтага брыгада ўжо не выконвае норм выпрацоўкі.

У чым-жа справа? Аказваецца, гэта брыгада ўвесь час не мае нагрузкі і вымушана стаяць на прастоі часам цэлымі днямі.

У такім становішчы на заводзе не адна комсамольская брыгада тэрмічнага аддзялення. Па ўсяму заводу вялікія прастоі. У цэху № 1 штодня стаіць без працы палова станкоў. Каштоўнейшае абсталяванне не скарыстоўваецца. Ворагі народа, якія дзейнічаюць на заводзе. наносяць удар нашай краіне адразу з двух старон. З адной стараны яны наносяць шкоду дзяржаве, не скарыстоўваючы поўную магутнасць завода і гэтым недадаюць краіне сотні тысяч руб. і тысячы адрамантаваных машын, і з другой—выклікаюць незадаволенасць рабочых, якія за прастой атрымліваюць у некалькі раз меншую зарплату, чым пры стаханаўскай рабоце.

Непасрэдным віноўнікам такога становішча на заводзе з'яўляецца ў першую чаргу аддзел снабжэння, які абавязан забяспечыць завод усімі неабходнымі дэталямі і матэрыяламі для нармальнай работы.

Завод загружан дэталямі. Патрачаны сотні тысяч рублёў. А цалкам сабраць ці адрамантаваць машыну няма чым. Ствараецца штучны недахват аўтамабільных дэталяў і на іншых аўтарамонтных заводах Саюза і рынку.

Усё гэта робіцца не выпадкова. Гэта—абдуманая работа ворагаў народа што пралезлі ў кіраўніцтва заводам і аддзелам снабжэння.

Начальнікам аддзела снабжэння працуе Жэранжэ. Ён папаў на завод па рэкамендацыі ворагаў народа, ізаляваных органамі НКВД. Жонка яго—дачка памешчыка, родны брат яе, які, да-рэчы, даволі часта прыязджаў «пагасціць» на завод, зараз арыштован як вораг народа. Жэранжэ меў цесную сувязь з гэтым трацкісцкім паслядышам.

Прабраўшыся на завод, Жэранжэ пачаў з усіх канцоў збіраць на завод сваіх людзей: Марозава Б. С. і інш. Незаконна ўстанавіў яму і інш. павышаныя аклады. Марозаў выпісваў непатрэбныя аўтадэталі, не даваў заяўкі на неабходныя заводу дэталі, з-за якіх завод прастойвае. Загадчык склада запчастак Кісялёў трымае на складзе дыфіцытныя дэталі і не выдае іх у вытворчасць толькі на той падставе, што ў яго «па картатэцы такіх дэталяў няма». Адказным выканаўцам аддзела снабжэння працуе прайдзісвет Іофан (ён-жа і Іофе)—сын буйнага лесапрамыслоўца.

Такі штат аддзела снабжэння, якому даручана забяспечваць нармальную работу завода.

***

Не адзін аддзел снабжэння асядлалі ворагі народа і іх прыхвасні. Не лепшае становішча і з электрагаспадаркай завода. З-за перабояў у забеспячэнні цэхаў электраэнергіяй завод прастаяў сотні каштоўнейшых гадзін, патраціў тысячы рублёў. Начальнікам электрапададдзела працуе Міроньчыкаў, судзімы за забойства рабочых электратокам і зволен з Белдрэса за зрыў работы і сувязь з трацкістамі.

У выніку па-шкодніцку зробленай электраправодкі адбыўся рад аварый на заводзе. У жніўні гэтага года вышла са строю 11 электраматораў. На пракладку лініі з воданапорнай вышкі да Дняпра быў выкарыстан заведама непрыгодны, сумысля шкоднікамі абпалены провад, і да таго-ж — малога сячэння. Лінія аказалася няздольнай прапусціць неабходную магутнасць электраэнергіі для ўстаноўкі. З-за такой шкодніцкай праводкі былі 2 аварыі, і завод знаходзіцца пад пагрозай астацца без вады. А на гэта немалую надзею ўскладаюць дыверсанты! То ў адным, то ў другім цэху ўзнікаюць пажары. Толькі дзякуючы самаадданасці рабочых удалося ліквідаваць пажары і захаваць завод. А дырэкцыя спакойна канстатуе: «Пажар успыхнуў па неасцярожнасці» або «па невядомай прычыне». Гэтак-жа тлумачацца і шматлікія аварыі на заводзе.

Партыя Леніна—Сталіна і совецкі ўрад клапоцяцца аб ахове працы рабочых. Толькі ў 1936 годзе на тэхніку безапаснасці было адпушчана заводу 41.300 рублёў. Але ворагі народа, якія ўзначальваюць завод, не скарысталі і паловы адпушчаных дзяржавай сродкаў. На заводзе адсутнічае зазямленне, няма неабходных гумавых коўрыкаў, пальчатак і галош каля электраўстановак. На станках няма неабходных асцерагальных прыстасаванняў.

Вельмі дрэнна пастаўлена ўнутрызаводскае планаванне. У цэхах вырабляюць не тыя дэталі, якія патрэбны заводу, а на якія больш выгадныя расцэнкі і на якіх лягчэй выканаць промфінплан цэха.

Галоўны інжынер завода Марозаў не займаецца арганізацыяй працы. Ён па сутнасці ўзначальвае шкодніцкую работу, якая праводзіцца на заводзе. Галоўным дыспетчарам завода ён паставіў Эмеса, які праз ворага народа свайго дзядзьку быў звязан з шпіёнамі і трацкісцкімі знішчанымі па суду над паралельным трацкісцкім цэнтрам. Эмеса, па патрабаванню рабочых завода, зволілі з работы начальніка цэха № 2 і... паставілі галоўным дыспетчарам завода.

Марозаў заціскае крытыку і самакрытыку на заводзе.

— Крытыка перашкаджае ў вытворчай рабоце, і лепшыя людзі вымушаны пакідаць завод,—заявіў ён на рабочым сходзе. Гэту яўна варожую вылазку спакойна выслухаў партком завода і мер ніякіх не прыняў. І не выпадкова. Да апошняга часу сакратаром парткома працаваў бундавец Рыўкін, выгнаны цяпер з радоў большэвіцкай партыі. Дырэктар завода Нікапораў выдаў гэтаму бундаўцу даведку, што ён працаваў на заводзе начальнікам аддзела падрыхтоўкі кадраў і зволен, вядома, па «ўласнаму жаданню».

Галоўны механік завода, сын уласніка хлебапякарні ў Магілеве, Шчыт і яго памочнік, сын гарадавога Багданаў, надзвычай безадказна адносяцца да рамонту станкоў і інструментаў. Планава-папераджальны рамонт зрываецца. У выніку — на заводзе частыя аварыі і «вытворчыя непаладкі». Толькі за ліпень цэх № 2 прастаяў 3.222 гадзіны! 27 ліпеня па віне Шчыта адбылася аварыя пнеўматычнага молата. Магутнейшы агрэгат выбыў са строю. Імпартнае абсталяванне своечасова не рамантуецца і гэтым выводзіцца з работы.

Няма чаго і гаварыць аб якасці выпускаемай заводам прадукцыі. З усіх куткоў Беларусі паступаюць акты на выпушчаны заводам брак. Адрамантаваныя машыны не спраўляюцца прайсці некалькі кіламетраў, як зноў патрабуюць капітальнага рамонту. Аддзел тэхнічнага кантролю ўкамплектаван палітычна ненадзейнымі і тэхнічна няграматнымі людзьмі. Яны выпускаюць з завода заведамы брак. З ахвотай санкцыянуе гэта і начальнік аддзела збыту Андрэеў. Ён імкнецца толькі абы збыць машыну з завода, а далейшае яго не цікавіць. Андрэеў — былы буйны гандляр. Брат яго, Павел, у часе акупацыі Украіны белапалякамі служыў у паліцыі. Бацькі жонкі яго—раскулачаны. Сам Андрэй выключан у 1930 г. з калгаса за развал апошняга. На заводзе быў пад судом за парушэнне рэвалюцыйнай законнасці. Але за ўсё гэта яго перавялі толькі з адміністрацыйна-гаспадарчага аддзела ў аддзел збыту гатовай прадукцыі.

Доўгі час працаваў на заводзе шкоднік Курдзюмаў. Пад яго непасрэдным кіраўніцтвам цэлы рад цэхаў завода пабудаван і распланаван па-шкодніцку. Калі яго нельга было больш утрымаць на заводзе, Нікапораў зволіў Курдзюмава па «ўласнаму жаданню». Замест Курдзюмава, па яго рэкамендацыі, на работу залічан Крылоў, які скончыў ваенна-інжынерную школу ў Варшаве і доўга працаваў там у ваенна-будаўнічым ведамстве.

Нікапораў у старане ад завода пабудаваў сабе камфартабельную дачу, на якую патрачана 166.000 рублёў. Грошы на пабудову і ўтрыманне гэтага дома ўзяты з сродкаў, адпушчаных на рамонт інтэрнатаў рабочых і на будаўніцтва клуба. Інтэрнаты і цяпер да зімы не падрыхтаваны. Клуб, які пачалі будаваць яшчэ ў 1934 годзе, і цяпер не закончан. На яго затрачана 361.000 рублёў, будаўнічыя работы выкананы на 58 проц. Выкладзены сцены вялікага двухпавярховага будынка, палова пакрыта, і ўсё. У гэтым годзе за будаўніцтва клуба нават не браліся з-за «недахвату грошай». Рабочы клуб туліцца ў маленькай драўлянай хібарцы, а цудоўны будынак для клуба разбураецца.

Што-ж уяўляе сабою дырэктар завода Нікапораў? На «ліквідацыю» прарыву на заводзе яго прыслалі сюды трацкісты, якія выкрыты і асуджаны. Бацька Нікапорава—жандар, які выдаваў лепшых сыноў совецкага народа белапольскім акупантам і катаваў з апошнімі барацьбітоў за лепшую будучыню. Разам з акупантамі бацька Нікапорава пакінуў совецкую зямлю і зараз жыве за граніцай. Сам Нікапораў, працуючы ў Наркамцяжпроме, быў цесна звязан з заклятымі ворагамі народа і па іх заданнях некалькі раз ездзіў у замежныя камандыроўкі.

Зусім зразумела, чаму Нікапораў сабраў у сябе пад крылцам такі пышны букет ворагаў народа, жулікаў, прайдох, пераўтварыў дзяржаўны завод у прытулак для адкідаў грамадства.

Аб аўтарамонтным заводзе пісалі ўжо не адзін раз і ў «Звяздзе». Аднак ніякіх мер ні мясцовыя партыйныя і совецкія арганізацыі, ні кіраўніцтва трэста і Наркамцяжпрома не прымаюць.

Варожае гнязло павінна быць разгромлена! З дзяржаўнага завода трэба выгнаць усіх ворагаў народа, жулікаў і злачынцаў.

Магутнейшым прадпрыемствам Совецкай Беларусі павінны кіраваць людзі, адданыя партыі Леніна — Сталіна, здольныя ліквідаваць вынікі шкодніцтва, выявіць ворагаў народа і іх паслядышаў, зрабіць завод перадавым прадпрыемствам рэспублікі.

Ф. КАНСТАНЦІНАЎ.

ЗВОДКА АБ АЗІМАЙ СЯЎБЕ
ІНШЫХ БЯГУЧЫХ СЕЛЬСКАГАСПАДАРЧЫХ РАБОТАХ ПА РАЁНАХ БССР НА 20 ВЕРАСНЯ 1937 г. (у процантах)

№№ п/п	РАЁНЫ І АКРУГІ	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
	ЛЕПЕЛЬСКАЯ АКРУГА	98	61	10	50	8	65	50	40	12
	У тым ліку:									
1.	Бягомльскі	101	53	10	35	19	76	52	87	31
2.	Лепельскі	100	76	9	49	5	38	39	19	—
3.	Ушацкі	94	66	15	49	5	94	57	50	8
4.	Чашніцкі	98	48	6	55	5	55	51	22	8
	МАЗЫРСКАЯ АКРУГА	99	53	20	53	23	17	53	69	19
	У тым ліку:									
5.	Даманавіцкі	102	56	15	34	22	42	58	94	13
6.	Ельскі	92	50	18	35	19	16	48	67	3
7.	Жыткавіцкі	90	52	35	50	45	10	54	74	84
8.	Камянскі	100	43	22	52	24	13	62	79	17
9.	Лельчыцкі	98	43	22	77	16	16	49	105	17
10.	Мазырскі	100	57	20	66	23	13	47	74	7
11.	Нараўлянскі	100	60	9	74	16	11	67	47	19
12.	Петрыкаўскі	96	47	24	35	25	5	39	93	8
13.	Тураўскі	101	62	33	72	36	26	62	89	17
	ПОЛАЦКАЯ АКРУГА	98	61	12	18	11	49	64	2	21
	У тым ліку:									
14.	Асвейскі	100	62	13	18	5	83	56	6	—
15.	Ветрынскі	97	49	17	20	5	30	55	—	—
16.	Дрысенскі	100	62	10	16	5	88	56	10	46
17.	Полацкі	98	58	18	26	16	33	55	6	100
18.	Расонскі	95	74	8	8	8	49	59	13	31
	СЛУЦКАЯ АКРУГА	98	44	19	42	45	37	56	4	21
	У тым ліку:									
19.	Грэскі	100	46	21	49	42	55	64	91	21
20.	Копыльскі	96	41	14	37	43	75	55	75	30
21.	Любанскі	98	52	13	12	34	13	31	51	12
22.	Слуцкі	95	35	25	45	25	28	54	25	8
23.	Старобінскі	94	47	22	58	44	35	29	47	12
24.	Чырвонаслабодскі	102	41	17	51	26	105	82	63	25
	РАЁНЫ ПА-ЗА АКРУГАМІ:									
1.	Аршанскі	101	62	13	67	22	85	52	79	23
2.	Асіповіцкі	100	47	15	50	17	39	65	73	37
3.	Багушэўскі	98	52	5	33	9	28	45	55	24
4.	Бабруйскі	96	58	14	38	29	57	52	46	20
5.	Барысаўскі	100	75	15	52	23	45	35	30	9
6.	Бешанковіцкі	96	49	13	49	14	46	65	31	—
7.	Брагінскі	101	60	32	64	20	55	87	59	40
8.	Будзёнаўскі	97	60	6	43	5	70	32	14	—
9.	Буда-Кашалёўскі	96	58	8	49	19	43	55	12	50
10.	Быхаўскі	100	54	8	40	11	38	42	80	—
11.	Бярэзінскі	98	63	7	50	20	45	71	77	33
12.	Веткаўскі	96	77	22	75	21	71	70	30	—
13.	Віцебскі	95	60	16	34	6	60	53	65	21
14.	Гарадоцкі	95	60	9	59	10	30	53	60	16
15.	Глускі	95	48	9	7	6	15	38	—	23
16.	Гомельскі	95	51	14	24	28	25	57	33	—
17.	Горацкі	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	49
18.	Дзяржынскі	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	6
19.	Добрушскі	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	17
20.	Дрыбінскі	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	53
21.	Дубровенскі	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	—
22.	Жлобінскі	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	20
23.	Журавіцкі	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	19
24.	Заслаўскі	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	—
25.	Камарынскі	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	—
26.	Кармянскі	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	2
27.	Касцюковіцкі	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	48
28.	Кіраўскі	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	—
29.	Клімавіцкі	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	69
30.	Клічаўскі	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	44
31.	Краснапольскі	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	11
32.	Круглянскі	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	—
33.	Крупскі	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	24
34.	Крычаўскі	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	20
35.	Лагойскі	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	32
36.	Лёзненскі	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	30
37.	Лоеўскі	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	25
38.	Магілёўскі	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	16
39.	Менскі	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	—
40.	Мехаўскі	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	38
41.	Мсціслаўскі	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	8
42.	Плешчаніцкі	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	42
43.	Прапойскі	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	8
44.	Пухавіцкі	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	11
45.	Рагачоўскі	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	—
46.	Рэчыцкі	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	—
47.	Святлавіцкі	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	16
48.	Сенненскі	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	34
49.	Сіроцінскі	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	54
50.	Смалявіцкі	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	9
51.	Старадарожскі	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	18
52.	Суражскі	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	78
53.	Талачынскі	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	—
54.	Уваравіцкі	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	15
55.	Узденскі	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	38
56.	Халопеніцкі	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	21
57.	Хойніцкі	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	31
58.	Хоцімскі	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	100
59.	Чавускі	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	49
60.	Чачэрскі	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	38
61.	Чырвонапольскі	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	—
62.	Чэрвеньскі	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	7
63.	Чэрыкаўскі	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	7
64.	Шклоўскі	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	44
	Па БССР	98	54	13	41	16	40	49	54	25
	Было на 15/IX—37 г.	94	51	6	31	12	33	42	51	20

УЧОТНА-СТАТЫСТЫЧНЫ АДДЗЕЛ НАРКАМЗЕМА БССР.

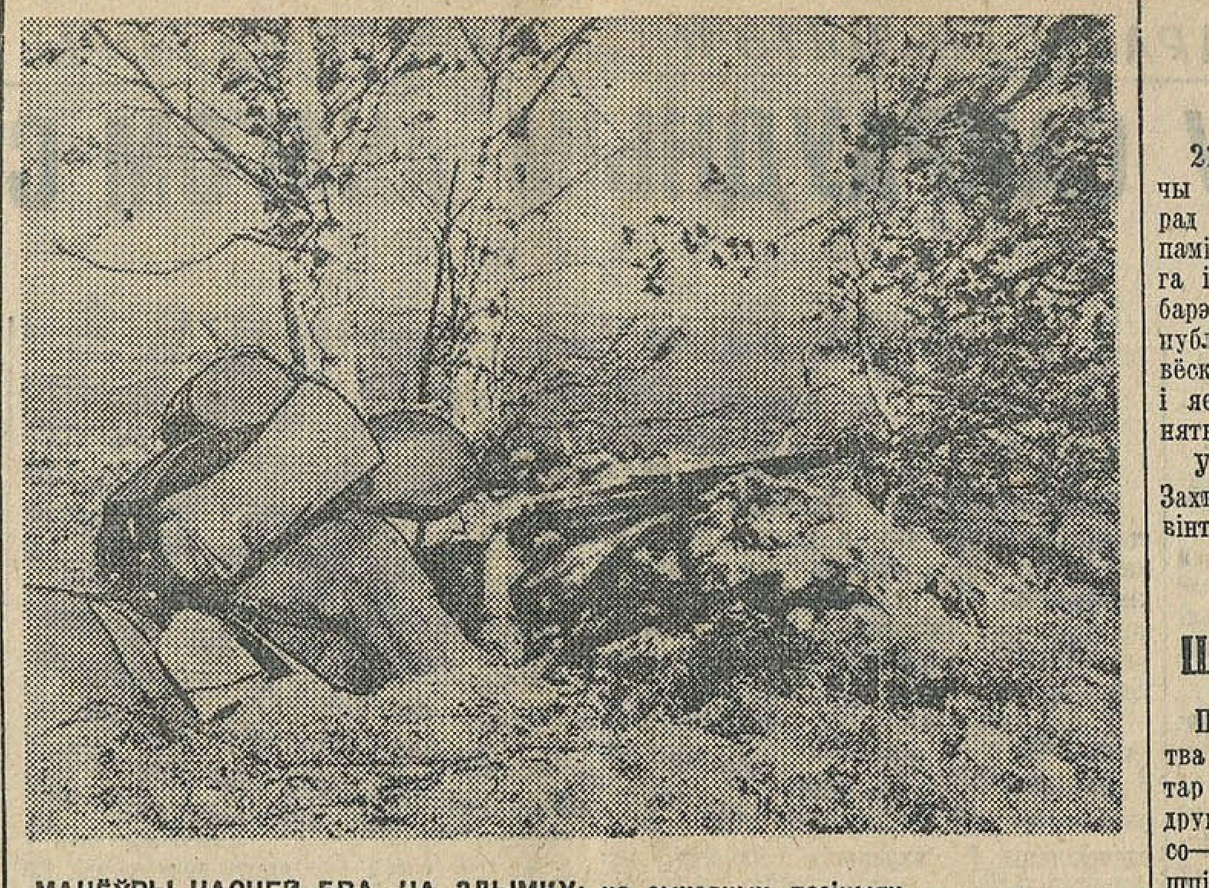

МАНЁЎРЫ ЧАСЦЕЙ БВА. НА ЗДЫМКУ: на выходных пазіцыях.
Фото спецыяльнага фотакарэспандэнта «Звязды» С. Грына.

ВАЕННЫЯ ДЗЕЯННІ Ў КІТАІ

ШМАТЛІКІЯ АТАКІ ІНТЭРВЕНТАЎ АДБІТЫ

ШАНХАЙ, 23 верасня. (БЕЛТА). У раёне Лодзяня і на ўсход ад Люхана з трох гадзін ночы на 22 верасня да 8 гадзін раніцы безупынна цягнуліся баі. Многія кітайскія салдаты ўступалі ў рукапашную з «вялікімі мечамі». Кітайцам удалося адбіць чатыры японскія атакі каля Лодзяня і 7 атак каля Люхана. Паводле кітайскіх вестак, японцы страцілі ў гэтых баях не менш 600 чалавек. Вялікія страты панеслі і кітайцы.

УПАРТАЕ СУПРАЦІЎЛЕННЕ КІТАЙСКІХ АТРАДАЎ У ПАЎНОЧНЫМ КІТАІ

ШАНХАЙ, 22 верасня. (БЕЛТА). Японскія паведамленні аб паспяховым прасоўванні японскіх войск удоўж Цяньцзінь-Пукоўскай чыгункі кітайскімі зводкамі не пацвярджаюцца. Кітайцы адбілі атакі японцаў у раёне Ягуаньтуна, на поўнач ад Чанчжоу, а правы і левы флангі кітайскіх войск прасоўваюцца на поўнач, заняўшы некалькі дробных пунктаў па абодвух баках дарогі.

Нанкінскі ўрад рашыў зняць з пасады главу правінцыі Чахар Лю Жу-міна за здачу г. Калгана.

**
*

ЦЯНЬЦЗІНЬ (порт у Паўночным Кітаі), 23 верасня (БЕЛТА). Прасоўванне японцаў на поўдзень удоўж чыгункі Бэйпін—Ханькоу за апошнія дні затрымліваюць дробныя кітайскія атрады. Галоўныя кітайскія сілы ўжо адступілі на загатоўленыя пазіцыі ў раён Баодына (правінцыя Шаньсі), дзе чакаюцца сур'ёзныя баі.

На Цяньцзінь-Пукоўскай чыгунцы японская калона павольна прасоўваецца на захад ад Мачана, уступаючы ў баі з кітайскімі часцямі за кожную вёску.

НОВАЯ БАМБАРДЫРОЎКА КАНТОНА

ЛОНДАН, 23 верасня. (БЕЛТА). Агенцтва Рэйтэр паведамляе, што 23 верасня раніцой 10 японскіх бамбардыроўшчыкаў, суправаджаемых знішчальнікамі, зноў бамбардыравалі Кантон. Налёт цягнуўся 15 мінут. Шмат бомб было скінута на кітайскую частку горада. Кітайскія самалёты і зенітная артылерыя праследзалі японскія самалёты, але апошнім удалося ўляцець без страт. Думаюць, што ў кітайскай частцы горада шмат забітых і вялікія разбурэнні.

Карэспандэнт газеты «Таймс» указвае, што ў рэзультаце налётаў японскай авіяцыі ў Кантоне па 22 верасня забіта 300 чалавек.

Усе англійскія карэспандэнты ў Кітаі ўказваюць, што дзеянні кітайскіх знішчальнікаў і зенітнай артылерыі сталі настолькі чоткімі, што японскія самалёты вымушаны трымацца на вялікай вышыні. Так, у часе бамбардыровак Нанкіна 22 верасня японскія самалёты трымаліся на вышыні ў 3.400 метраў.

ТЫСЯЧЫ АФЯР ВАРВАРСКАЙ БАМБАРДЫРОЎКІ

ЛОНДАН, 23 верасня. (БЕЛТА). Кантонскі карэспандэнт агенцтва Рэйтэр, які наведаў кітайскую частку Кантона раніцой 23 верасня ўслед за апошняй бамбардыроўкай горада японскімі самалётамі, піша, што сцэны жахлівага разбурэння і лік чалавечых афяр перавышае ўсё, што можна было дапускаць. Усе вуліцы з дамамі беднякоў разнесены на кавалкі. Трупы звалены ў велізарныя кучы. «Я бачыў,—расказвае карэспандэнт,—літаральна тысячы забітых і пакалечаных людзей. Патрабуюцца дні, а можа быць і тыдні, каб зрабіць канчатковы падлік усіх афяр».

ЗАЯВА ЧАН КАЙ-ШЫ

ПАРЫЖ, 22 верасня. Газета «Пары суар» апублікавала інтэрв'ю, дадзенае Чан Кай-шы нанкінскаму карэспандэнту газеты.

«Цяперашнія ваенныя дзеянні, — заяўляе Чан Кай-шы, — з'яўляюцца бесчалавечнай, наўмыснай агрэсіяй Японіі ў Кітаі. Жадаючы раздавіць нас цяжарам сваёй ваеннай машыны, Японія імкнецца пазбавіць Кітай незалежнасці. У нас няма другога выбару, апрача абароны нашага нацыянальнага існавання шляхам мабілізацыі ўсіх рэсурсаў краіны. У Шанхаі, таксама як і ў Паўночным Кітаі, ваенныя дзеянні былі разгорнуты навадніўшымі нашу тэрыторыю японскімі войскамі.

Да таго часу, пакуль Японія будзе прадаўжаць узброеную агрэсію на кітайскай тэрыторыі, мы будзем аказваць ёй яраснае супраціўленне. Мы не адмовімся ад барацьбы да таго часу, пакуль японцы не адмовяцца ад іх палітыкі агрэсіі і не пакінуць нашу зямлю».

Чан Кай-шы заявіў аб давер'і, якое ён адчувае да Лігі нацый, указаўшы пры гэтым, што вялікія дзяржавы павінны дзейнічаць быстра ў адносінах японскай агрэсіі ў Кітаі.

НОТА КІТАЯ Ў ЛІГУ НАЦЫЙ

ЖЭНЕВА (горад у Швейцарыі, месцапрабыванне Лігі нацый), 22 верасня. (БЕЛТА). Апублікавана нота, пасланая ўчора першым дэлегатам Кітая Велінгтонам Ку генеральнаму сакратару Лігі нацый. Велінгтон Ку ўказвае, што 19—20 верасня адбылося некалькі японскіх паветраных налётаў на Нанкін. 20 верасня ў бамбардыроўцы прымала ўдзел каля 80 самалётаў. Забіта шмат людзей і прычынены вялікія страты. Ку просіць перадаць гэта паведамленне на разгляд камітэта 23-х з мэтай «прыняцця тэрміновых мер для таго, каб пакласці канец такім беззаконным і бесчалавечным дзеянням».

НА ФРАНТАХ У ІСПАНІІ

УСХОДНІ (АРАГОНСКІ) ФРОНТ

22 верасня рэспубліканцы, працягваючы наступленне ў сектары Хака, занялі рад вёсак і высот. Заняты таксама участак паміж ракой Гальего і яе прытокам Гуарга і акружаны пазіцыі праціўніка ў Хабарэлья. На поўнач указанага раёна рэспубліканцы акружылі Гавін і занялі адну вёску. Размешчаныя паміж ракой Гальего і яе прытокам Аубунэ вёскі таксама заняты ўрадавымі войскамі.

У гэтым раёне ўзята ў палон 150 чал. Захвачаны 4 гарматы, 8 кулямётаў і 150 вінтовак.

ПАЎНОЧНЫ ФРОНТ

Ва ўсходнім сектары мяцежнікі рабілі моцны націск на Ортыгуэра і на поўдзень ад Сан Педро. Атакі мяцежнікаў на Льянэро былі адбіты.

З вялікімі стратамі для мяцежнікаў адбіта іх атака на пазіцыі рэспубліканцаў каля Пенья Ласа.

ПАЎДНЁВЫ ФРОНТ

Працягваючы наступленне ў раёне Гранха дэ Торээрмоса, рэспубліканцы былі сустрэты моцным загараджальным агнём мяцежнікаў і вымушаны былі затрымацца.

ШАЙКА ФАШЫСЦКІХ ДЫВЕРСАНТАЎ ВА ФРАНЦЫІ

ПАРЫЖ, 22 верасня. (БЕЛТА). Агенцтва Гавас паведамляе, што ўчора дырэктар тайнай паліцыі зрабіў прадстаўнікам друку заяву ў сувязі з арыштам Тронкосо—важака шайкі іспанскіх фашысцкіх шпіёнаў і дыверсантаў, аперыраваўшых ва Францыі. Тронкосо абвінавачваецца ў тым, што на працягу года арганізоўваў рад замахаў у Францыі. Галоўны саўдзельнік Тронкосо—капітан Ібаньес — падрыхтоўваў рад узрываў у Парыжы перад Першым маем.

Іспанскі фашысцкі тэрарыст Габарэн Гоні, арыштаваны 18 верасня па падазрэнню ва ўчыненні ўзрыву ў Парыжы, заявіў, што ён па загаду Тронкосо зрабіў замах на ўзрыў поезда ў тунелі Сербера. Тронкосо перавозіў у сваім аўтамабілі бомбы на французскую тэрыторыю.

Фашысцкая прэса імкнецца абяліць Тронкосо.

**
*

ПАРЫЖ, 22 верасня (БЕЛТА). Устаноўлена, што арыштаваны французскімі ўладамі іспанскі фашыст ваенны губернатар Ірунa маёр Тронкосо непасрэдна кіраваў налётам на іспанскую ўрадавую лодку «С-2» у Брэсце. Яго апазналі матросы гэтай падводнай лодкі.

Паводле даных газеты «Се суар», Тронкосо з дапамогай пражываючага ў Сан-Себаст'яне генерала Манчыні распрацаваў план нападу на тэрыторыі французскіх баскскіх правінцый (на поўдні Францыі). Дэлегацыя партый і арганізацый народнага фронта краіны баскаў, якая адпраўляецца ў Парыж, будзе заўтра прынята членамі ўрада, якім перадасць дакументы, бясспрэчна даказваючыя, што Францыі пагражалі цяжкія падзеі.

Планам іспанскіх фашыстаў прадугледжвалася нападзенне на французскае баскскае ўзбярэжжа з мэтай садзейнічаць выступленню французскіх фашыстаў, якое было намечана на 8 кастрычніка. Інструкцыі былі такія:

1) Ноччу французскія фашысты, узброеныя і падтрыманыя іспанскімі фашысцкімі элементамі, павінны былі заняць загадзя ўказаныя стратэгічныя пункты.

2) У той-жа момант матарызаваныя калоны павінны былі перасячы міжнародны мост у Іруне.

3) Судны, сканцэнтраваныя ў Фуэнтэрабіі, Пасахес і ў Сан-Себаст'яне, павінны былі высадзіць у Сен Жан дэ Люс і іншых пунктах французскага баскскага ўзбярэжжа ўзброеныя атрады.

У дакументах ўказваецца, што італьянскі генерал Манчыні інфармаваў аб гэтым плане іспанскіх і германскіх афіцэраў.

**
*

ПАРЫЖ, 22 верасня. (БЕЛТА). Орган кампартыі «Юманітэ» піша, што, згодна атрыманых вестак, узрывы бомб у Парыжы, а таксама замахі ў Брэсце і ў Туні прадстаўляюць сабою справу рук агентаў італьянскага ўрада. Газета ўказвае, што гэтыя тэрарыстычныя акты складаюць частку старанна распрацаванага плана. Аналагічная сістэма была ажыццёўлена ў Іспаніі з лютага па ліпень 1936 года. «Французскаму ўраду гэта вядома, — піша газета, — таму з яго боку неасцярожна, ведаючы намеры Італіі, захоўваць у тайне ад французскай і еўрапейскай грамадскай думкі тыя весткі, якія ён мае».

**
*

ЛОНДАН, 22 верасня. (БЕЛТА). Згодна паведамлення карэспандэнта Брытыш юнайтэд прэс з Біярыца (недалёка ад франка-іспанскай граніцы), французская пагранічная ахова сёння кулямётным агнём прадухіліла спробу іспанскіх мяцежнікаў перайсці французскую граніцу з мэтай вызвалення арыштаванага французскімі ўладамі кіраўніка шпіёнскіх арганізацый іспанскіх мяцежнікаў у Францыі Тронкосо.

ПРЫЕЗД У ОДЭСУ КАМАНДЫ „БЛАГОЕВА"

ОДЭСА, 22 верасня. (БЕЛТА). Працоўныя Одэсы сустракалі 22 верасня каманду патопленага фашысцкімі піратамі парахода «Благоев». Пад гукі «Інтэрнацыянала» і тучнае «ура» ў 5 гадзін 20 мінут вечара прычаліў да родных берагоў цеплаход «Старый большевик», на барту якога знаходзіліся благоеўцы.

Сустракаць каманду патопленага фашысцкімі піратамі парахода прыйшлі тысячы працоўных горада, радня і прыяцелі членаў экіпажа, прыбыўшыя з Марыупаля, Нікалаева, Феадосіі і іншых гарадоў Саюза.

У 5 гадзін 30 мінут у парту пачаўся мітынг. Капітан «Благоева» ордэнаносец тав. Камінскі расказаў аб тым, як фашысцкія піраты тарпедзіравалі мірны параход «Благоев», аб мужнасці, геройстве і хладнакроўі ўсёй каманды загінуўшага судна, аб тым, як загінуў ордэнаносец лявы Пётр Маркавіч Штэпенка. Працоўныя з напружанай увагай слухалі расказ тав. Камінскага.

Начальнік параходства тав. Палкоўскі вітаў благоеўцаў з шчаслівым зваротам на радзіму.

Чулліва і цёпла была сустрэча благоеўцаў з сваякамі, з знаёмымі, усімі працоўнымі Одэсы. Каманду закідалі кветкамі.

НОВЫ РЭДАКТАР ГАЗЕТЫ „МОЛОТ"

Цэнтральным Камітэтам ВКП(б) зняты з работы рэдактар растоўскай абласной газеты «Молот» І. Г. Байцоў, як неўнушаючы палітычнага давер'я. Замест яго рэдактарам газеты «Молот» назначан тав. В. А. Ганчароў. («Правда»).

ХРОНІКА

Соўнарком Саюза ССР прызначыў тав. Зелікава А. В. старшынёй Усесаюзнага камітэта па справах фізічнай культуры і спорту пры СНК Саюза ССР. (БЕЛТА).

Адказны рэдактар Д. В. ЮРКОЎ.

Праф. М. НЕЧКІНА

А. Н. РАДЗІШЧЭЎ

(Да 135-годдзя з дня смерці)

Аляксандр Нікалаевіч Радзішчэў—адзін з буйнейшых дзеячоў рэвалюцыйнага руху ў царскай прыгонніцкай Расіі. Ён нарадзіўся ў 1749 годзе і памёр у 1802 годзе. У гады яго жыцця адбыўся перэлом сусветна-гістарычнага значэння: рэвалюцыя на Захадзе змятала аджыўшы феадальны лад, расчышчаючы шлях новаму ладу—капіталістычнаму. Радзішчэў быў правазвеснікам ідэй французскай буржуазнай рэвалюцыі ў хмурнай і задаўленай царскім і памешчыцкім сваволлем Расіі канца XVIII века.

У 1790 годзе Екацярыне II перадалі толькі што вышаўшую кнігу пад простай назвай «Путешествие из Петербурга в Москву». Імя аўтара на вокладцы не стаяла. Са старонак гэтай кнігі ў твар Екацярыне II палахнула полымя французскай буржуазнай рэвалюцыі. Недарма Екацярына II баялася, што Расіі пагражае ўжо «французская зараза». Рускі аўтар з небывалай страсцю і сілай гаварыў аб гнуснасці прыгонніцкага права і самадзяржаўя. «Я взглянул окрест меня—душа моя страданиями человечества уязвлена стала». Аўтар кляйміў праклёнам памешчыкаў—эксплаататараў сялян: «Звери алчные, пиявицы ненасытные, что крестьянину мы оставляем: то, чего отнять не можем — воздух... От'емлем нередко у него не токмо дар земли—хлеб и воду, но и самый свет». Аўтар зразумеў немінучасць сялянскага паўстання супроць памешчыкаў і нават заклікаў да яго: «Сокрушите орудия его земледелия, сожгите его риги, овины, житницы, и развейте пепл по нивам, на них же совершалося его мучительство»,—пісаў ён.

«Аўтар кнігі—бунтаўшчык горш Пугачова» рашыла Екацярына II. Яна спелясавала кнігу абуранымі заметкамі і загадала расшукаць і арыштаваць аўтара. Прыдворная знаць была той-жа думкі: «Гэта—набат рэвалюцыі»—трапна вызначыла кнігу адна княгіня.

Аўтар кнігі быў Радзішчэў, скромны тамажны чыноўнік. У маладосці ён ездзіў вучыцца за граніцу і правёў там 5 год. Ён добра азнаёміўся з французскай асветніцкай філасофіяй, вывучаў Руссо, Мантэск'е, Маблі, Гельвецыя, ведаў французскую, нямецкую, англійскую і італьянскую мовы. Ён быў паклоннікам маладой рэспублікі Паўночна-Амерыканскіх Злучаных Штатаў і перакананым праціўнікам самадзяржаўя: «Самодержавство есть наипротивнейшее человеческому естеству состояние», пісаў ён у адной з сваіх работ. Аб тым-жа гаварыла і яго славутая ода «Вольность», пазней натхняўшая Пушкіна. «Ода» была надрукавана разам з «Путешествием». Екацярына II сказала аб ёй «Ода зусім яўна і ясна бунтаўская, дзе царам пагражаецца плахаю».

Усе творы Радзішчэва прасякнуты найглыбейшай любоўю да радзімы. Ён жыва і захоплена абмалёўвае рускі народ, гаворыць аб пачуцці дастоінства, аб гордасці і незалежным розуме рускага працоўнага чалавека. Радзішчэў глыбока пераконан у будучай перамозе над прыгонніцкім правам і самадзяржаўем. Ён упэўнен што чалавек можа і павінен перабудаваць свет: «...бедствии человека происходят от человека... Я человеку нашел утешителя в нем самом», пісаў ён у «Путешествии». Радзішчэў быў упэўнен у таржастве сваіх ідэй і пісаў аб сабе: «Я зрю сквозь целое столетие».

Радзішчэва заключылі ў турму, мучылі, катавалі на допытах. Следствам кіраваў вопытнейшы кат Екацярыны II—Шэшкоўскі. Саўдзельнікаў Радзішчэў не назваў. Суд прыгаварыў Радзішчэва да пакарання смерцю. Але Екацярына II, разыгрываўшая перад еўрапейскімі філосафамі ролю адукаванай гасударыні, пасаромілася караць смерцю чалавека толькі за тое, што ён напісаў кнігу. Яна замяніла пакаранне смерцю 10-гадовай ссылкай у Сібір. Радзішчэў правёў у ссылцы 6 год. Клопаты ўплывовых друзей (графа Варанцова) і смерць самой Екацярыны II дапамаглі яму: ненавідзеўшы памяць сваёй маткі імператар Павел I згадзіўся на датэрміновае вызваленне Радзішчэва ў 1796 годзе.

Звярнуўшыся з ссылкі, Радзішчэў не кінуў сваіх рэвалюцыйных ідэй. Ён паступіў на службу ў камісію складання законаў і прадставіў надзвычай ліберальны праект грамадзянскіх рэформ. Начальства рашыла, што Радзішчэў бярэцца за старое і прыгразіла яму другой ссылкай у Сібір.

Надломлены і хворы Радзішчэў не вытрымаў і, прыйшоўшы дамоў, атруціўся. Ён памёр 12 верасня 1802 года. «Потомство за меня отомстит», пісаў ён незадоўга да смерці.

Ленін указваў на тое, што мы павінны ганарыцца такім рэвалюцыянерам як Радзішчэў. «Ці-ж чужда нам, вялікарускім свядомым пралетарыям, пачуццё нацыянальнай гордасці?»—пытаўся Ленін у сваім артыкуле «Аб нацыянальнай гордасці вялікаросаў»,—і адказваў: «Вядома, не!.. Нам бальней за ўсё бачыць і адчуваць, якім насіллям, гнёту і здзекам падвяргаюць нашу прыгожую радзіму царскія каты, дваране і капіталісты. Мы ганарымся тым, што гэтыя насіллі выклікалі адпор з нашага асяроддзя, з асяроддзя вялікаросаў, што гэта асяроддзе высунула Радзішчэва, дзекабрыстаў...»*). Неадкладна пасля перамогі Вялікай Кастрычніцкай Сацыялістычнай рэвалюцыі Ленін падняў пытанне аб пастаноўцы памятніка Радзішчэву. У «Ленінскіх зборніках» апублікавана перапіска Леніна па гэтаму пытанню**).

Савецкі народ, які ўспрыняў багатую культурную спадчыну мінулага, шануе памяць рэвалюцыянера і палкага патрыёта—Радзішчэва, вялікага сына рускага народа.

*) Ленін. Творы т. XVIII, стар 81.
**) Ленінскі зборнік, т. XXI, М. 1933 г., стар. 213, 215, 223, 229, 251, 264, 266.

Гукавы кінотэатр „ІНТЭРНАЦЫЯНАЛ"
Ад 25 верасня
гукавы мастацкі фільм
АРСЕН
Вытворчасць Дзяржкінпромгрузіі.

БЕЛДЗЯРЖДРАМТЭАТР 24 верасня
Абанем. № 12
АПОШНІЯ
Пачатак у 8 г. вечара.

ДЗЯРЖ. ТЭАТР МУЗКАМЕДЫІ БССР
(Памяшканне Дзяржаўнага яўрэйскага тэатра БССР)
24/IX: ГЕЙША.
Прызначаны на 25/IX спектакль
ЦЫГАНСКІ БАРОН
АДМЯНЯЕЦЦА.
Білеты сапраўдны з адзнакай у касе тэатра на 1 кастрычніка.
ДЫРЭКЦЫЯ.

Гукавы кінотэатр «Чырвоная зорка»
ПЁТР ПЕРШЫ
На летняй эстрадзе — канцэртн. адд.

Дзіцячы гукавы кінотэатр
ГАЎРОШ

Гукавы кінотэатр «Пралетарый»
«УЩЕЛЬЕ АЛАМАСОВ»

Гукавы кінотэатр «Інтэрнацыянал»
КАДЖЭЦІ

Гукавы кінотэатр «Спартак»
ДЭПУТАТ БАЛТЫКІ

У аб'яве „ГАЛОЎХІМПРОМА", змешчанай у газ. «Звязда» № 220 ад 23 верасня г. г. памылкова надрукавана аб прадстаўленні заявак на 1937 г. Трэба чытаць: «Аб неабходнасці прадстаўлення заявак да 1 кастрычніка г. г. на патрэбную колькасць хімікатаў на 1938 г.».

НАРКАМХАРЧПРОМ ГАЛОЎПАРФЮМЕР
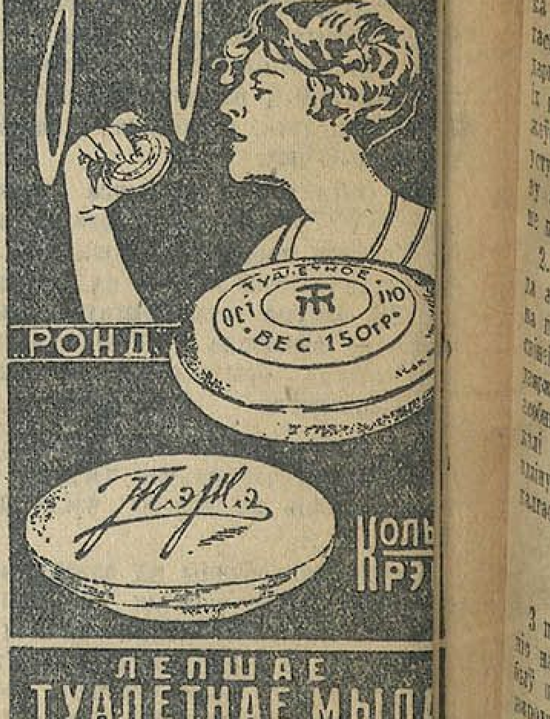

ЛЕПШАЕ ТУАЛЕТНАЕ МЫЛА

Уп. Галоўлітбела № К—3053.
Друкарня «Звязды», Менск, Савецкая, 63.
К., Б., Б.